

SEPTEMBER 1988, ŠTEVILKA 8/9

ZAVOD ZA IZOBRAŽEVANJE IN KULTURO
 LITIJA
 MATIČNA KNJIŽNICA

Veseli živžav je napolnil naše dneve

Lahko bi začeli čisto preprosto, tako po šolsko.

Poslavlja se poletje, v deželo so prišli septembrski dnevi, malo pusti, v sredini meseca celo deževni, z jutranjo meglo po kotlinah. S septembrom so se ponovno odprla tudi šolska vrata. Veseli živžav je napolnil učilnice in hodnike. Začelo se je šolsko delo. September je tudi mesec, ko po njivah pobirajo krompir. Tudi drobne ročice so med njimi. Tiste urne in spretno, ki lahko toliko postorijo, da bo jed slajša in okusnejša. In ne pozabimo še napisati: Na žicah so se začele zbirati lastovke za svoj vsakoletni odhod na jug. Kako čudovit uvod v jesen, ki nezadržno prihaja v deželo. September — začetek šole, začetek nove kulturne sezone. 2252 šoloobveznih otrok v naši občini je zasedlo svoje klopi. Oči radovedno gledajo v svet, ušesa sprejemajo kopico novih informacij, srce — ta nepopoljšljivi vagabund — pa dobiva nove impulze. Oblikuje naj se vsestransko razvita osebnost, smo nekoč pisali. Danes je menda že sprejeta korekcija: večstranska osebnost. Ali pa se tudi res oblikuje?

301 učenec — prvošolček si je na novo privezal rumeno rutico, za opozorilo in svarilo vsem, ki bi ga na cesti utegnili ogrozati. Da si očuva zdravje, morda celo svoje življenje za pot, ki je pred njim. Kakšni so njihovi prvi vtisi, kako sprejemajo svet, ki bo zdaj vedno bolj spodiral čas brezskrbnih iger? Kajti šola je tudi odgovornost in delo. So težke torbe, gora zvezkov in knjig... Vse pa je tako pomembno in nenadomestljivo, prav ta hip, prav pri tem in tem predmetu. Sredstev za to našo elementarno šolo pa je vedno manj. Velike škarje režajo, zakoni, akti, odloki, priporočila pa tiščijo to našo skupno porabo navzdol. Koliko časa še brez škode in težjih posledic?

Tudi naši kulturni hrami se odpirajo. Pripravljajo se abonmaji, prireditve. Številke pa že zdaj lezejo nekam pod strop, da človeka zažebe pri srcu in že zdaj vidi prazne stole v še bolj prazni dvorani... Koliko časa še? Kje so meje, ko lahko tako brez škode krčiš in klestiš, da ti na koncu ostanejo samo še cesta in ulica, ki vzgajata po svoje. Surovo, nekulturno in necivilizacijsko.

September je. Pravijo, da bo vroča jesen. Mnogi dogodki jo napovedujejo. Če že mora biti tako, storimo vse, da tega ne bodo v toliki meri čutili najmlajši. Zavoljo poti, ki je pred njimi in ob kateri mora zrasti še toliko lepega. Zavoljo življenja, ki je vendarle le eno samo in tako čudovito.

J. Sevljak

O gospodarjenju v prvem polletju 1988

Težak gospodarski položaj se v vsej svoji moči odraža tudi v naši občini. Sprejeti ukrepi ekonomske politike, visoka stopnja inflacije in restriktivna finančna politika so imeli velik vpliv na poslovanje.

V prvem polletju sicer ni zabeležila izgube nobena organizacija združenega dela s področja gospodarstva. Kljub relativni uspešnosti ugotavljamo v primerjavi z izvenljudskimi občinami ljubljanske regije, ki bi bile za primerjavo splošnih podatkov bolj primerne kot gospodarstvo SRS zaradi podobne strukture gospodarstva, da so rasti osnovnih finančnih kategorij (celotni prihodek, dohodek, čisti dohodek, akumulacija) med najvišjimi v regiji. Izgube pa poleg občine Litija ni imela le še Ribnica in Grosuplje. Toda že v razporeditvi dohodka se Litija pomakne za nekaj mest nazaj. Tako je bilo npr. v Litiji za obveznosti izven TOZD razporejeno 52% vsega dohodka, v regiji 50,1%, med posameznimi občinami pa so za te obveznosti namenili več le še v Ribnici, 60,3%, Kočevju 53,6%, ter v Logatcu 52,7%. V delu razporejenega dohodka (to so obveznosti za skupno in splošno porabo ter druge namene) so se najbolj povečale obveznosti za druge namene. V regiji so se povečale za 239% in v Litiji za 368%, kar je največ med vsemi občinami. Med vsemi temi obveznostmi za druge namene so bile najvišje realne obresti. Zanje je gospodarstvo regije odštelo 7,8% razporejenega dohodka, medtem ko je bil v gospodarstvu občine delež realnih obresti kar 12,9 odstoten. To je absolutno prevelika obremenitev našega gospodarstva občine, kar se že odraža v poslovnih rezultatih. Prvič je obseg posojil presegel obseg lastnih sredstev. Glede na višino obrestnih mer in veliko zadolženost občinskega gospodarstva pričakujemo slabše rezultate poslovanja.

Fizični obseg proizvodnje je padel za 3,1% (indeks 96,9%) v primerjavi s prvim polletjem 1987. Padec fizičnega obsega proizvodnje je predvsem posledica zmanjšanja plačilno zmožnega povpraševanja na jugoslovanskem trgu. Indeks zalog v prvem polletju je 86,9% v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta. Pri tem pa moramo opozoriti, da se zmanjšujejo zaloge sredstev za delo in reprodukcijski material, povečujejo pa se količine končnih izdelkov.

Povprečni obračunani čisti osebni dohodek je znašal v gospodarstvu občine 442.841 dinarjev mesečno. Realni osebni dohodki so se znižali v povprečju za okoli 10%. V gospodarstvu Slovenije je bil povprečni čisti osebni dohodek obračunan v znesku 479.971 din.

V družbenih dejavnostih ugotavljamo, da je bil obračunan povprečni osebni dohodek zaposlenih v višini 540.837 dinarjev. Realni osebni dohodki so se znižali za okoli 15%. V negospodarstvu Slovenije je bil obračunan osebni dohodek v višini 598.478 din mesečno.

S področja družbenih dejavnosti je zabeležila izgubo Občinska zdravstvena skupnost, ki je zaradi nekritne izgube iz leta 1987 vseskozi v velikih likvidnostnih težavah.

Interventni zakon je s svojo omejevalno politiko že v maju, še bolj korenito pa s spremembami in dopolnitvami zakona, objavljenimi ob koncu avgusta, posegel na področje družbenih dejavnosti. Tu se srečujemo z velikimi omejitvami in problemi, kako sfinancirati posamezne dejavnosti. Na osnovi interventnega zakona ugotavljamo presežke. Hkrati pa moramo zaradi tega znižati prispevne stopnje. Istočasno pa ugotavljamo, da že obstoječe ne zagotavljajo zadostnega priliva za delovanje nekaterih interesnih skupnosti.

Olga Malenšek

Občinski komite ZKS o gospodarstvu in šolstvu

redi septembra je občinski komite ZKS osrednjo pozornost namenil zares vprašanju osnovnega šolstva in pa rezultatom gospodarjenja v prvih šestih mesecih letošnjega leta. V delu komiteja sta sodelovala tudi Jože Miklavc, izvršni sekretar ZKS, in Andrej Ambrožič, sekretar MS ZKS Ljubljana.

Podlagi interventne zakonodaje in finančno sredstev finančnega načrta, ki bi omogočile znižanje stroškovne učinkovitosti skupnosti na 770 milijard din, to pa pomeni ne samo črtanja celotnega razširjenega programa (podaljšano bivanje, varstvo vozačev, celodnevna šola, svetovne službe ipd.), pač pa tudi poseg v zagotovljeni program. Na seji komiteja smo se opredelili, da komunisti ne moremo pristati na to, da bi okrnili zagotovljeni program, in da je to skrajna meja, do katere se lahko umikamo. Menili smo, da razvoj družbenih dejavnosti, zlasti še v kriznih časih, ne bi smel potekati anarhično in da je zato potrebno zahtevati od občinskega izvršnega sveta, da zborom občinske skupščine predloži splošno bilanco sredstev, iz katere bodo razvidne obveznosti do vseh oblik splošne in skupne porabe. S tem bi prišli do celotne slike obremenitve gospodarstva, omogočilo pa bi tudi, da na tem področju pridemo do bolj čistih računov in v globalu celotne porabe najdemo manjkajoča sredstva. Na komiteju smo podprli pobude, da se prouči, kako racionalizirati dejavnosti na področju materialnih samoupravnih interesnih skupnosti, tako pridobljena sredstva pa bi preusmerili v družbene dejavnosti. Podprli smo tudi pobude, da bi družbene dejavnosti razbremenili nekaterih dajatev (npr. za SLO in DS, provizija za upravo družbenih prihodkov, požarno varstvo itd).

Na seji občinske skupščine bomo zahtevali, da občina sprejme plan razvoja osnovnega šolstva, saj je za osnovno šolo po ustavi pristojna in odgovorna občina. Tak plan pa seveda mora temeljiti na ustreznih družbenih in

strokovnih podlagah in bo moral odgovoriti na številna sedaj odprta vprašanja, tako glede mreže šol oz. ukinitvenja podružničnih šol, združevanja šol itd. Nasploh smo menili, da bi v razpravi o odprtih vprašanjih razvoja šolstva v večji meri morali uveljaviti, da bo prevladala moč argumentov in stroke in ne samo kratkoročnih bilančnih potreb.

Menili smo tudi, da pa je obenem nujno to razpravo prenesti iz ozkih krogov izvajalcev in bolj ali manj nezainteresiranih uporabnikov v širšo javnost. Predlagali bomo, da o teh vprašanjih kot četrti zbor občinske skupščine razpravljajo tudi skupščina izobraževalne skupnosti, ki se tudi sicer mora čimprej sestati in sprejeti odločitve, za katere je pristojna samo ona. Ugotavljali smo tudi, da delegati širše družbene skupnosti (občinske skupščine in krajevne skupnosti) v samoupravnih organih šol praviloma o svojem delu ne poročajo skupščinam, ki so jih delegirale; prav tako pa te delegatom ne dajejo smernic za njihovo delo. Podobno velja za ostale organizacije širšega družbenega pomena, zato predlagamo, da bi vsaj enkrat v mandatni dobi delegat poročal skupščini, ki ga je izvolila. Člani komiteja so tudi pokazali razumevanje za težave, v katerih se bo zaradi ukinitve COŠ znašla OŠ v Gabrovki, in menili, da bi s solidarnostjo v občini morali zagotoviti, da se to vprašanje reši čimmanj boleče, zlasti pa, dejavnosti ne bi ukinjali sredi šolskega leta. Menili smo tudi, da morebitnih sprememb vzgojnoizobraževalnih programov ne bi smeli opraviti brez njihovega poprejšnjega preizkusa v praksi.

Skrb obujajoči rezultati gospodarjenja (padec fizičnega obsega proizvodnje, zmanjšanje izvoza, slaba likvidnost kot posledica zmanjšane prodaje, nerednega plačevanja računov in visokih obrestni na najeta obratna sredstva) so narokovali, da je komite vztrajal pri stališču, da je potrebno delavce v vseh podjetjih temeljito seznaniti z razmerami kakor tudi ukrepi za rešitev. Ob takih težavah je še toliko bolj nujno vztrajati pri tem, da osnovne organizacije odpirajo razvojna vprašanja. Občinski komite bo kot pomoč komunistom v organizacijah združenega dela organiziral skupne seje komisije za družbenoekonomske odnose in osnovnih organizacij, na katerih bi obravnavali predvsem probleme posamezne organizacije združenega dela in njene razvojne

plane.

Člani komiteja smo tudi ocenili, kako uresničujemo svoje nekaj več kot leto dni stare sklepe o razvoju drobnega gospodarstva.

Direktor Lesne industrije Lojze Muzga pa je člane komiteja seznanil z razvojnim konceptom te naše delovne organizacije. Povedal je, da usmeritev v izvoz in čimvišjo stopnjo obdelave že daje rezultate. Tako je izvoz enainpolkrat večji kot v panogi in dvainpolkrat večji kot v gospodarstvu občine. Izvoz temelji na dolgoročnih kooperacijskih pogodbah, ki zahtevajo tudi najvišjo stopnjo predelave, zlasti ploskovnega pohištva. Že v naslednjem letu nameravajo opustiti obrat v Šmartnem in dejavnost preseliti v Zagorico, do leta 1992 pa bodo tako storili tudi s furnirskim obratom v Litiji.

Sejo smo zaključili z obravnavo vprašanj in pobud članov komiteja in osnovnih organizacij, kar bo poslej redna točka vsake seje.

BORUT VUKOVIČ

Lahko bi bili še boljši

Več delavcev na tečaje

Do 1992. leta bo zastopal delavce pri obrtnikih iz naše občine v skupščini Medobčinskega sklada za izobraževanje delavcev na področju samostojnega osebnega dela Ljubljana, Miklošičeva 26, Peter Jančar, obrtnike Franc Pošebal, v samoupravni kontroli pa bo delavec Ferdo Kunstelj.

V novo mandatno obdobje je sklad stopil s številnimi novimi oblikami povračil za krajše ali daljše izobraževanje in izpopolnjevanje znanj ob delu ali iz dela po potrebah obrtne delavnice ali posameznika. Posebno zanimivi pa bodo tudi krajši tečaji, ki jih bo sklad organiziral neposredno s posameznimi šolami. Tako so n.pr. letos že tekli tečaji za gostinske delavce.

Skupščina sklada III. mandatnega obdobja, ki jo je vodil Zlatko Krumpačnik, je sprejela poročilo o delu sklada v letih 1984 — 1987 ter poročilo o delu predsedstva, ki ga je podal Janez Bonča. Ta je med drugim povedal, da je bilo v tem času obravnavanih in ugodno rešenih 436 prošenj delavcev iz 14 občin za povračilo stroškov izobraževanja po skrajšanih, srednjih, višjih in visokih programih usmerjenega izobraževanja. V vse aktivnosti sklada je bilo v štirih letih vključenih več kot deset tisoč tristo delavcev in delavk. Strokovno izobrazbo ali izpopolnjevanje znanj si je pridobilo okrog 4.700 delavcev, osnovni tečaj iz varstva pri delu jih je opravilo 2.120, obnovitveni pa 1.067 zaposlenih pri obrtnikih. Razne druge tečaje, ki so jih organizirale obrtne zadruge ali sekcije pri Zvezi obrtnih združenj Slovenije, pa je opravilo na račun sklada 1.200 delavcev in delavk. Nad šest tisoč pa jih je spoznalo ob različnih priložnostih zadolžitve sklada in osnovnih organizacij sindikata ter si pridobilo osnovna znanja o svojem pravnem položaju.

So delavci pri obrtnikih iz naše občine v preteklih letih (iz)koristili izjemne možnosti, ki jim jih pri izobraževanju ob delu in iz dela ter na kulturnem področju nudi sklad?

V neposrednem stiku s tehnično sekretarko sklada Malči Macura in sekretarjem Borutom Anzelcem oziroma organi sklada (tel: 312-533) je bilo v preteklih štirih letih 349 delavcev in delavk zasebnega dela drobnega gospodarstva iz naše občine. K tem je potrebno dodati še tiste, ki so opravljali tečaje iz varstva pri delu pri obrtnih zadrugah, in številne delavke iz frizerskih salonov, ki so se udeležile tečajev in strokovnih ekskurzij v organizaciji sekcije frizerjev.

Številka pa bo v letih 1988 — 1992 lahko znatno večja, saj so predsedstvo, komisija za izobraževanje in odbor samoupravne kontrole v zadnjih dveh letih naredili tudi veliko na področju obveščanja in stalnega zbiranja pobud in predlogov o še priročnejših pristopih pri opravljanju nalog, ki jih ima ta zanimivi sklad na izobraževalnem in kulturnem področju.

Na skupščini so sprejeli tudi predlog o jesenski ekskurziji po Jugoslaviji ter o tem, da bodo septembra razpisali za 100 milijonov dotacij izobraževalnim organizacijam, ki usposablajo tudi delavce za proizvodne in storitvene obrtne delavnice v 14 občinah ljubljanskega območja.

Stane Jesenovec

RAZPIS

Na osnovi 7. člena Odloka o priznanjih občine Litija (Ur. l. SRS, št. 11/84). Občinska komisija za odlikovanja in občinska priznanja razpisuje predloge za občinska priznanja in listine o priznanju za leto 1987.

Predloge za podelitev občinskega priznanja in listine o priznanju lahko posredujejo Občinski komisiji za odlikovanja in občinska priznanja družbenopolitične organizacije, organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, družbene organizacije, društva, skupnosti, združenja in občani.

Občinska priznanja se podeljujejo za dolgoletno izredno uspešno delo, ki je trajno prispevalo k napredku in ugledu občine na področjih:

- razvoja družbenopolitičnega sistema in samoupravnih odnosov,
- splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite,
- gospodarstva,
- družbenih dejavnosti.

Listine o priznanjih se podeljujejo za posebne dosežke na navedenih področjih.

Predloge za podelitev priznanj naj predlagatelji posredujejo komisiji do 15. oktobra 1988.

Komisija za odlikovanja in občinska priznanja

Kmetijska zadruga Litija proslavila 40-letnico

V nedeljo, 11. septembra 1988, je bilo v grajskem parku v Ponovičah na moč veselo in slovesno. Tega dne so se namreč zbrali delavci zadruga, kmetje, kooperantje in gostje, da proslavijo 40-letnico KZ Litija.

Direktor KZ Litija tov. Vinko Košmrl govori na proslavi 40-letnice KZ Litija o prehojeni poti te delovne organizacije.

Že dopoldne so v grajski kleti odprli razstavo jedi in cvetja, ki so jo domiselno pripravile članice aktiva kmečkih žena in deklet, popoldne ob 15. uri pa se je začela proslava, s katero so počastili visok jubilej.

Na proslavi, ki so jo popestrili člani MPZ Polšnik, je najprej vse goste pozdravil predsednik združenega sveta tovariš Jože Primožič, potem pa je spregovoril direktor KZ Litija tovariš Vinko Košmrl, ki je orisal prehojeno razvojno pot. Le ta je bila, kot je podčrtal »tudi vijugasta in z manjšimi časovnimi izjemami tudi zelo strma in težka.«

KZ je bila ustanovljena 8. avgusta 1948. leta. Ustanovilo jo je 47 kmetov iz Litije in bližnje okolice. Približno na enak način so bile takrat ustanovljene še KZ Smartno, Kostrevnica, Vače, Kresnice, Sava in Polšnik.

Za ta čas je bil značilen velik entuziazem, ki je ob splošnih naporih prinesel našemu kmetijstvu velik napredek. Sezi-

Nekdanji predsedniki (pa tudi sedanji) združenega sveta KZ Litija so na proslavi prejeli zanimiva spominska darila.

dani so bili zadrugi domovi ali pa obnovljene poslovne stavbe s trgovskimi prodajalnami. Približno po 10 letih se je v Litiji ustanovila kmetijsko-gozdarska poslovna zveza, ki se je intenzivno vključila v preobrazbo našega kmetijstva. Z odločbo OLO Litija je bila 1. 1. 1960 z združitvijo vseh 7 kmetijskih združenj ustanovljena združena kmetijska zadruga Litija, h kateri sta pristopili tudi posestvi Ponoviče in Grmače.

Leto 1963 pomeni veliko prelomnico, saj se je takrat iz združene kmetijske zadruge Litija ocepilo gozdarstvo, kar je imelo daljnosežne posledice. Zadruga je tako izgubila pomemben vir sredstev za nemoteno dejavnost, nezakonito pa je iz posestev Grmače in Ponoviče izgubila 550 ha najboljših gozdov. Seveda so se gospodarske težave v letih, ki so sledila, še stopnjevale. V letih 1970 in kasneje je zadruga iskala svoj dohodek tudi v nekmetijski dejavnosti (trgovina, odkup, gostinstvo), da bi rešila svoj težki finančni položaj.

Po tem času so se začele vidne spremembe, še zlasti po 2. konferenci ZKS o kmetijstvu, ko je bil sprejet sklep, da je treba zajeti v posodabljanje celotno kmetijstvo. Začasno še ustanavljati tudi kreditno-hranilne službe, tako se je večala možnost najemanja kreditov, s tem pa pre-

usmerjanj in preobrazb naših kmetij. V letih 1982 — 1984 je bilo zgrajenih na 33 kmetijah 742 novih govejih stojišč in 3 hlevi za vzrejo pujskov s kapaciteto 1600 pujskov letno. Od 1972 leta dalje je bilo preusmerjenih okoli 400 kmetij, zgrajenih 2500 govejih stojišč na novo, adaptiranih pa 1100.

Dosežena tržna proizvodnja mleka v kooperacijski proizvodnji bo leta 1988 2.550.000 l mleka in bo večja od l. 1972 za 8-krat, proizvodnja piganega goveda pa 650 ton.

Vsi ti podatki o našem kmetijstvu nas navdajajo s ponosom, čeprav na tem področju še vedno ni tistega poudarka, kot ga zasluži.

Prav o tej temi pa je v svojem slavnostnem govoru spregovoril predsednik SO Litija tovariš Miro Kaplja, ki je zatrdil, da bodo storili vse, da bi našemu kmetijstvu omogočili kar najboljše pogoje.

Po slavnostnem govoru je sledila podelitev priznanj. Prejeli so jih različni poslovni partnerji, kmetje-kooperantje z največjo proizvodnjo, vsi dosedanja predsedniki združenih svetov in delavci KZ.

Sledilo je tovariško srečanje, ki je ob glasbi Veselih Zasavcev potekalo izredno pristrčno in sproščeno.

J. S., foto: M. Š.

Nova trgovina v Litiji

V dneh, ko KZ Litija praznuje 40-letnico svojega obstoja, so v prenovljeni in polepšani zgradbi KZ odprli novo DISKONT trgovino. Delavci KZ Litija so tako popestrili trgovsko ponudbo v Litiji, saj je na ta način moč kupovati na enem kraju večje količine artiklov ob znatnem popustu. Urejšajo tudi Valvasorjevo ploščad, ki bo ta del mesta resnično polepšala in dala popolnoma nov izgled. Dela, ki jih izvaja Gradmetal Litija, sofinancira tudi sklad mestnega zemljišča.

J. S., foto: Werra

Komu služi litijski semafor?

V Litiji je urejeno semaforizirano križišče, ki pa že nekaj let ne deluje. Marsikdo je pomislil, da je to trenutna okvara, sedaj pa se ljudje le vprašujejo, komu služi moderna oprema, ki je ob nakupu stala 160.000.000 (starih) milijonov, danes bi lahko rekli 1,6 stare milijarde.

Semafor je bil postavljen zaradi boljše varnosti vseh udeležencev v cestnem prometu. Danes temu namenu ne služi v nobenem primeru; je to litijski (ne) okras, turistična zanimivost, poleg urejene restavracije »Pošta« v Litiji in razvitega turističnega utripa v mestu Litija?

Toda od vsega tega ni ne eno ne drugo, pač pa je križišče (semaforji) postalo plen litijskih »mrhovinarjev«.

Sprašujemo se, ali smo res tako bogati, da pustimo tako dragoceno stvar propadati. Ali bomo uspeli, je že morda pripravljen denar za druge semaforje? Po stanju, v kakršnem je semafor, bi lahko rekli, da gospodarja ni.

Krajevna skupnost — levi breg predlaga, da se razpiše ponudba, »Iščemo dobrega gospodarja«. Mislim pa, da bi o tem kaj povedali tudi občani, ki se vsak dan vozijo skozi križišče, in pa seveda litijski miličniki.

Predsednik sveta
GOLOUH CIRIL

Preskrba s kruhom iz moke tipa »850«

Zvezni izvršni svet je 12. 8. 1988 sprejel Uredbo o obveznem dajanju v promet določenih količin kruha iz moke TIPA »850«. Navedena uredba odreja, da morajo OZD, ki se ukvarjajo s proizvodnjo oziroma prometom kruha, in delovni ljudje, ki samostojno opravljajo dejavnost z osebnim delom z delovnimi sredstvi, ki so last občanov, ki proizvajajo oziroma prodajajo kruh, od svoje celotne dnevne proizvodnje oziroma prometa kruha dati v promet najmanj 30% osnovne vrste pšeničnega kruha iz moke TIPA »850« ali zagotoviti najmanj 30% te vrste kruha v republiki oziroma v avtonomni pokrajini, tako da sporazumno določijo posamične obveznosti od odstotka dnevne proizvodnje in prometa kruha.

Proizvodnja in prodaja kruha iz moke TIPA »850«, osnovna vrsta, je znašala:

— od 1. 8. 1988 do 13. 8. 1988 (veljavnost uredbe z dnem 12. 8. 1988) je znašala 1.194 kg,

— od 13. 8. 1988 do 31. 8. 1988 je znašala 4.459 kg, kar pomeni okoli 4 x večjo prodajo in proizvodnjo osnovne vrste kruha.

S proizvajalcem Pekarne Šmartno pri Litiji je dogovorjeno, da se bodo zadržale vse potrebe po osnovni vrsti kruha TIPA »850«, ki jih bodo izkazale trgovske poslovne enote in OZD na področju občine Litija, tako da ne bi prišlo do pomanjkanja te osnovne vrste kruha.

Opozoriti pa moramo, da uredba zavezuje peko in prodajo osnovne vrste kruha do 30% celotne količine le OZD in ne poslovnih enot, tako trgovskih kot proizvajalnih.

Poleg inšpekcijskih pregledov je bilo vsem poslovnim enotam OZD, ki se ukvarjajo s proizvodnjo in prodajo kruha, poslano obvezno navodilo.

Tržna inšpekcija bo redno spremljala izvajanje obveznega navodila glede proizvodnje in prodaje osnovne vrste kruha TIPA »850«.

UPRAVA ZA INŠPEKCIJSKE SLUŽBE

Spominjamo se grobo zatrte praške pomladi

Po svetu in pri nas se ob 20-letnici spominjamo grobe prekinitve razgibanosti in optimistične praške pomladi. Z okupacijo »bratske« države naj bi bila izpolnjena velika razredno-internacionalna dolžnost za zaščito revolucionarnih pridobitev. Dolžnost je porinila v drugi plan pravico nacionalne suverenosti.

Kaj pa posameznik? Takrat sem se znašel v okupirani Češkoslovaški. Bil sem član skupine, ki je v okviru izmenjalnega turizma bivala v vasi Tale v Nizkih Tatrah pri Banskí Bistrici. Uspešno smo pričeli z dopustom, z navezovanjem stikov z domačimi in ugotavljali sorodnost jezikov, običajev in drugega, (Slovaki in Moravci). Presenetila nas je lepo čuvana narava. Tretji dan smo se zapeljali na Poljsko v Zakopane. Tam smo v gozdovih videli real-socialistično pojmovanje enakopravnosti med spoloma, namreč, vsa težaška dela v gozdu so opravljale tudi ženske.

Iz tretjega na četrti dan je vso noč v hotelu nekaj brnelo in piskalo. Zjutraj so nam povedali, da v hotelu ni bilo nič narobe, ampak da so vso noč brnele kolone vojaških vozil. Ko so nam povedali, da je dežela okupirana, smo doživeli nekakšen šok. To je bilo stanje, ko človek ni mogel in znal hitro in logično razmišljati in ukrepati. Ustrašili smo se, ali bomo šli sploh še kdaj domov; ali nas bodo zaprli, ali doma kdo misli na to, kako bi nam pomagal. Nekdo iz naše skupine se je zapeljal v Banskó Bistrico, da bi kaj izvedel. Vrnil se je z ugotovitvijo o popolni zmešnjavi in da bo verjetno za nas poskrbel Rdeči križ. Hotelsko osebje je bilo paralizirano za vsako urejeno delo. Ljudje v zmedenosti nismo mogli zadrževati besa in joka. Iskali smo bližnje trgovine in bencinske črpalke, da bi se malo oskrbeli. Vsi z domačini vred smo mrzlično spremljali sporočila in komentarje iz še »svobodnih studijev«. Ko je prišla noč, smo zopet poslušali moreče brnenje. Nič manj ni bilo moreče zjutraj, ko so bile vse ceste prazne. Po treh dneh smo tako moreče lebdenje sklenili prekiniti z razmišljanjem o odhodu domov. Med hotelskimi gosti so se v najslabšem položaju znašli nemškogovoreči turisti. Čehi niso mogli razumeti, zakaj jih zopet skupaj z drugimi okupirajo Nemci. Odločili so se, da sovražnikom ne dajo niti kaplje vode in drobtine kruha. Nekateri Avstrijci in Nemci so zato preko noči ostajali v avtomobilih brez hrane. Ko smo se odločili o predčasnem dohodu domov, smo tem družinam odstopili hotelske prehranske bone. Zaradi velike popularnosti takrat ni bilo biti prijetno Jugoslovan. Vedno so nas obstopale skupine ljudi, tako da se nismo mogli dovolj uspešno pomešati v množici. Ko smo se odločili za odhod, smo tisti, ki smo imeli avtomobile, pobrali vse Slovence v hotelu. Dogovorili smo se za odločno in strnjeno vožnjo v koloni. Nismo se več ozirali na opozorila domačinov, da so mostovi blokirani ali razrušeni. Četrtega dne okupacije smo se še v temi zjutraj odločili za tvegano pot. S tako dogovorjeno vožnjo smo prehiteli vojaške kolone in včasih so vojaki le začudeno gledali za nami. Videli smo tudi vojake, ki so lačni obirali nezrela jabolka. Prvi večji postanek smo naredili v Nitri. Ljudje so povedali, da so se v tem mestu v neprijetnem položaju znašli pripadniki madžarske narodnosti, zato ker je pri okupaciji sodelovala tudi madžarska vojska. Ljudje so nas tudi opozarjali, naj ne hodimo proti Bratislavi, ker nas ne bodo pustili ven. Ponujali so nam gostoljubje, da naj živimo pri njih. Če so bili ljudje srednje in malo bolj starejše generacije previdni in zadržani, so pa mladi brez zadržkov izražali proteste na sto in en način. Nešteto je bilo napisov, da je Brežnjev svinja in Hitlerjev brat. Tanki so imeli rezervoarje za gorivo še od nemških. Samo s kredo so podrgnili po oznaki, pa se je pokazal kljukasti križ. Posebne enote so vse to takoj očistile, mladi so pa ponovili od začetka ulice. Ko smo kupili kruh, so nam ga dali v vrečko, na kateri je pisalo »Dubček Svoboda je naša sloboda«, ponujali so nam tudi ilegalno tiskane časopise. Po nadaljevanju poti nas je pred Bratislavo ustavil domačin in nas prosil, naj na Dunaj nesemo neko pošto, on pa nas bo za protiuslugo vodil mimo vseh blokad in kontrol do mejnega mostu z Avstrijo. Sprejeli smo ponudbo in si nakopali še en riziko. Na meji je bilo v vsak avtomobil naperjeno strelno orožje, sicer pa smo brez težav prešli mejo. Na mostu smo videli, kako je moral vračajoči Čeh zložiti po asfaltu vso garderobo do zadnjega robčka. Za ta dan je bil ob 12. uri napovedan protest s sireni in zvonjenjem. Ob tej uri smo pohupali tudi mi že na avstrijski strani.

Ne bi hotel biti »general po bitki«, ker spoznanj nisem spremenil od takrat, kot jih opisuje ta tekst, kajti za to bi bilo potrebno literarno bolj spretno pero. Nekateri so Čehom očitali Švejkovski odpor. Izognili so se žrtvam, ker so se uprli alternativno in ne tako kot bi pričakovala soldateska. Moralna moč pomladi je ostala živa, zgodovinsko obremenitev za surovost pa nosijo okupatorske države. Za državo s tako zgodovino, kulturo in suverenostjo je okupacija skrajno žaljiva metoda, tako za posameznika kot za narod. Okupacijo so izvedli tisti, ki se svobode bojijo pri sebi doma. Tako dejanje ni dejanje civilne družbe. Ti dogodki so nas izučili, da smo pristopili k izdelavi koncepta splošnega ljudskega odbora in družbene samozaščite.

PAVEL SMOLEJ

KRAJEVNA SKUPNOST LITIJA

Izvolitev predsednika in podpredsednika skupščine

Skupščina KS Litija — levi breg je 24. junija 1988 izvolila predsednika skupščine, tov. Matjaža Urbanca, in podpredsednico, tov. Mijo Boltin. Delegati skupščine so bili seznanjeni z delom sveta KS v preteklem letu, potrdili pa so tudi program dela KS Litija — levi breg za leto 1988.

Člani sveta KS Litija — levi breg so: Ciril Golouh — predsednik, Marjan Jug — podpredsednik, Andrej kralj, Franci Prettner, Ivo Sabari, Janez Uštar, Janez Prašnikar, Ivan Savšek, Gusti Grošelj, Brane Merčun in Zvone Ulanec st.

T. L.

Prehudnik zopet prevozen

Cesta čez Prehudnik je bila v zadnjih letih neprevozna zaradi nevzdrževanja in zemeljskega plazu, pridno pa so to izkoriščali tudi ljubitelji čistih dvorišč in odvažali odvečno kramo v Prehudnik. V letošnjem letu si je KS zadala nalogo, da popravi pot in jo usposobi za uporabnike, da lahko iz Gornjega Loga vozijo preko Graške Dobrave v primerih, ko so na Zgornjem Logu pokvarjene avtomatske zapornice oz. če bi prišlo do hujše železniške nesreče na prehodu. Ta pot bi bila v takih primerih edina možna za reševalne avtomobile, gasilce in druge reševalce. Hkrati pa je urejena pot lepa priložnost za sprehod za pešce, ki hodijo na krajše izlete.

Na cesto čez Prehudnik je bilo navoženega preko 160 m³ gramoza, ki

ga je KS Litija — levi breg odstopilo ZGP Ljubljana. Prevoz in nakladanje je opravil GIP Beton Zagorje, TOZD Gradmetal Litija, za kar je krajevna skupnost plačala 1.100.000 din.

Pri prevozu gramoza in ravnanju le-tega so sodelovali tudi občani Gornjega Loga.

Lahko bi rekli, da je Prehudnik urejen, vendar bo še potrebno navoziti gramoz in vozišče utrditi, napraviti propuste in odtoke, obsekati drevje in poskrbeti za redno vzdrževanje.

Vse to bo narejeno, če bodo k akciji pristopili tudi drugi uporabniki in ne le občani Zgornjega Loga, in če bo krajevna skupnost razpolagala s finančnimi sredstvi za kritje materialnih stroškov.

CIRIL GOLOUH

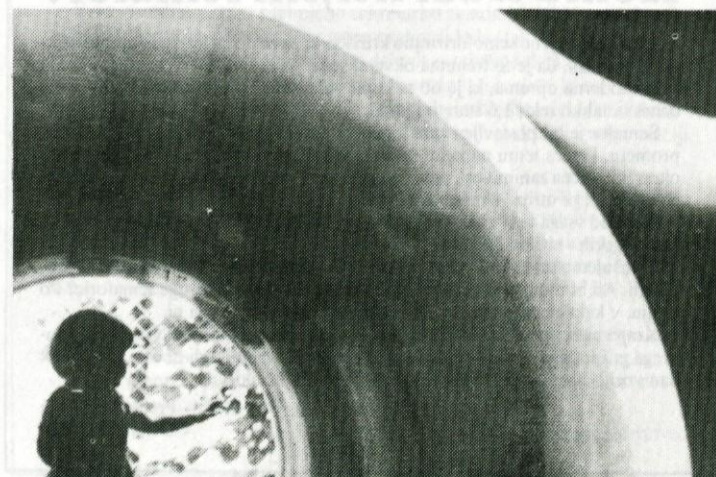
Mestni vodovod v Praprošče

Na predvečer dneva vstaje 22. julija je pritekla voda tudi v drugi del naselja Praprošče.

Zagotovo se bodo občani tega dogodka še dolgo spominjali, saj so bile njihove pipe v sušnih obdobjih popolnoma suhe, ker je voda v internih zajetjih usahnila.

Prizadevanja krajevne skupnosti

Litija — levi breg so se uresničila ob pomoči samoupravne komunalne skupnosti, KOP Litija in občanov zaselka Praprošče. V dobrih treh dneh so delavci KOP Litija izkopal in položili 510 m vodovodnih cevi. Po dogovoru z gradbenim odborom, ki ga je vodil Marjan Weilgoni, so občani sami s svojimi sredstvi financirali ce-

loten izkop in zasutje, KOP Litija in samoupravna komunalna skupnost pa sta financirali materialne stroške (nabavo cevi in strokovno izvedbo vodovoda). Seveda je poleg tega moral vsak sam napraviti izkop do hiše, plačati stroške cevi, vodnega števca, delo za priključek ter prispevek za vodovodni priključek na javni vodovod.

Z radostjo so naše marljive žene v Praproščah odprle pipe, priključile pralne stroje, zavedajoč se, da te pipe ne bodo presahnile. Posebno pa je bil vode vesel FERTIČ, ki jo je moral nositi do svoje hiše okoli 300 m daleč.

Ob vsem tem pa se sprašujem, ali je mogoče, da sredi mesta Litije občani niso imeli mestnega vodovoda, naselja še nimajo urejene kanalizacije, naselje Praprošče sploh še nima kanalizacije, na drugi strani pa že razmišljamo o čistilni napravi za čiščenje odpadnih voda.

Hvala za pozornost, hvala vsem tistim, ki so toliko časa zatiskali oči, se obračali in se tudi še danes obračajo od ključnih problemov, ki pestijo občane mesta Litije, ali pa sploh zanje ne vedo. Poudariti pa moram, da so tudi na tem področju nekateri vodstveni kadri, predvsem v komunalni skupnosti, dali vso podporo programu razvoja krajevne skupnosti.

Zavedati se moramo, da je Litija mesto (KS Litija levi in desni breg), ki

ga ne moremo enačiti z občino Litija, zato moramo v bodoče vsa razpoložljiva sredstva vložiti v razvoj mesta (v upravno politično, kulturno in trgovsko središče). Ali bomo z današnjo politiko, ki jo vodijo DPO v občini, SO Litija, samoupravne interesne skupnosti, to uspeli?

Čas ni na naši strani, niti planski akti, da o denarnih sredstvih sploh ne razmišljamo.

V tako majhnem prostoru se poraja kup nerešenih problemov. Jih bo morala reševati krajevna skupnost, bodo ustrezne službe prisluhnille pobudam občanov, ki živijo, delajo in združujejo sredstva v mestu Litija? Bo kdo od občanov iz drugih KS v občini Litija dal pobudo, »dajmo še mi nekaj sredstev, da obnovimo skupne kulturne objekte« (dvorano na Stavbah, ki bi nam bila lahko v ponos, toda z zagotovostjo lahko zatrdim, da propada, Osnovno šolo Dušana Kvedra-Tomaža na Rozmanovem trgu, ki je hram vseh učencev iz občine Litija; ali boste dovolili, da tudi ta hram propade, ali ga bomo obesili samo na hrbet krajevnima skupnostima Litija levi in desni breg, kot se to dogaja z večnamensko telovadnico, za katero združujejo denar občani levega in desnega brega)?

Toliko, spoštovani krajan, iz krajevne skupnosti Litija — levi breg.

Predsednik sveta
Ciril Golouh

ljenj in imovine so jim pomagali: krajevna skupnost s sredstvi samopripevka, Zavarovalna skupnost Triglav, SCT, TOZD Industrija apna Kresnice, velik prispevek pa je bilo njihovo prostovoljno delo.

Med pridobitve sodi tudi nova gozdna cesta, ki bo razbremenila cesto skozi vas, obnova dela vodovodnega omrežja, zagotovitev prostorov, namenjenih izključno za dejavnosti mladincev, itd. Ponosni in zadovoljni pa so krajan zlasti zaradi dograditve kanalizacije, ki je bila največja pomakljivost naselja. Z dograditvijo tega komunalnega objekta oz. voda so odpravljene nevarnosti, ki so jih povzročale odplake iz greznic. Poleti so povzročale neznošen smrad, poleg tega pa je obstajala nenehna nevarnost okužb, predvsem pitne vode.

Vsi dosežki v dokaj strmem razvoju KS Kresnice dokazujejo, da je mogoče tudi v težkih časih dosegati uspehe in potiskati voz napredka naprej.

Pogoj je le, da se pred tem krajani dogovore za »smer vožnje« in da vsi in hkrati podstavijo rame.

Tudi tokrat krajan niso opustili stare, dobre navade, da se ob krajevnem prazniku zbero na proslavi svojega praznika. Letos so se zbrali 24. 9. 1988. Svečanemu delu je sledil kulturno-umetniški program, ki so ga pripravili učenci osnovne šole, mladinci in pevke KUD-a. Za imeniten zaključek pa so poskrbeli operni pevec Tone Kozlevčar, ki ga je na harmoniki spremljal mojster Ahačič, in mojster citer Miha Dolžan.

M. V.

Gasilci v Kresnicah so praznovali 60-letnico društva

Že davnega 1928. leta so krajan Kresnic in okoliških vasi spoznali, da narava s svojimi pojavi ni vedno nepremagljiva.

Nova znanja, tehnična oprema, predvsem pa zavest, da je mogoče ugnati ali vsaj omiliti posledice požarov, povodenj, plazov itd. so združili krajan v skupno akcijo, v kateri so zgradili gasilski dom. Temeljni kamen gasilskega doma je pomenil tudi osnovo vsemu nadaljnjemu organiziranemu delovanju gasilstva v kraju in okolici.

Teško bi bilo v majhnem članku opisati vsa dela, ki so jih opravili člani društva v 60 letih. Morda bi veljalo spomniti le na vrsto aktivnosti, ki jih opravljajo. Te so naslednje: varovanje življenj in premoženja, skrb za nenehno posodabljanje fizično in tehnološko zastarele opreme, vzgoja in skrb za izobraževanje članstva vseh starostnih kategorij in obeh spolov. Posebne pozornosti in ustreznih priznanj so bili ob praznovanju 60-letnice društva deležni trije še živeči člani, ki so bili med ustanovitelji društva. To so: Anton Jakopič, Ivan Kukovica in Anton Rajšek, st.

Zaključne prireditve praznovanja 60-letnice društva so bile 26. in 27. 8.

1988. 26. 8. je bila svečana seja skupščine GD Kresnice. Slavnostni govornik je bil predsednik skupščine KS Kresnice Jože Kovič. V nadaljevanju se je pa je društvo vročilo društvena priznanja najprizadenejšim članom.

Osrednje praznovanje je bilo 28. 8. 1988, ko so v svečani povorki predstavila tehnično opremljenost skoraj vsa gasilska društva iz naše občine. Slavnostni govornik je bil ob tej priliki Mirko Kaplja, predsednik skupščine občine Litija.

V obeh govorih so bili člani društva deležni pohvale in zahvale za doseganje humano in požrtvovalno delo. Verjetno pa je gasilcem in krajanom najbolj ostala v ušesih napoved v govoru Jožeta Koviča, po kateri je realno upati, da se ob društvo »okrepilo« še z avtociстерno.

Predstavniki društva so se ob koncu praznovanja zahvalili vsem, ki so kakorkoli prispevali k njihovemu razvoju. Med tiste, ki so k temu prispevali največ, pa sodijo: KS Kresnice, SCT, TOZD Industrija apna Kresnice, Zavarovalna skupnost Triglav in Občinska gasilska zveza.

Tone Rajšek

Pojasnilo k nekemu članu v Dnevniku

Zdomec, ki je želel graditi »sanjsko« dvorano, ni iz naše občine

Pred nekaj dnevi smo lahko v Dnevniku prebrali alarmantno novico o domnevnem zdombcu Ložarju iz naše občine, ki je želel v domačem kraju — zdaj namreč živi v Kanadi — graditi večnamensko dvorano z igrišči in drugimi spremljevalnimi objekti, pa mu na občini niso prižgali zelene luči za gradnjo, baje zaradi gradnje savskih elektrarn.

Novica je povzročila pravi šok, saj se ve, s kakšnimi težavami se zbira denar za podobno dvorano iz I. krajevnega samoprispevka in bi bilo to dejanje dejansko »skregano« z vsako logiko. Zvonili so telefoni, poizvedovanja so stekla in ugotovilo se je. Tako so nam iz pisarne predsedstva SO Litija sporočili, da omenjeni zdomec ni iz naše občine (je iz kraja Šmartno ob Savi) in potemtakem ni zahteval takega dovoljenja v naši občini.

Škoda, ali ne? Dvorana bi bila zgrajena, tako pa bo ta naloga še naprej ostala na rameh naših občanov.

J. S.

Krajan obveščamo, da bosta sedeža KS Litija — levi breg in KS Litija — desni breg od 1. oktobra dalje v Domu borcev in mladine, Ponoviška 6.

Uradne ure bodo vsak ponedeljek in petek od 10. do 12. ure in ob sredah od 10. do 12. ure in od 14. do 17. ure.

KS Litija levi in desni breg

Vse krajan krajevne skupnosti Litija — levi breg in Litija — desni breg vabimo, da se udeležijo proslave v počastitev krajevnega praznika mesta Litija, ki bo v petek, 21. oktobra, ob 18. uri v avli Skupščine občine Litija, Jerebova 14.

KS Litija levi in desni breg

KRAJEVNA SKUPNOST KRESNICE

V Kresnicah so praznovali

Samoumevno je, da globoko družbeno krizo, ki je zajela vso našo večnamensko jugoslovansko skupnost, čutijo tudi krajan krajevne skupnosti Kresnice, saj so sestavni delček te skupnosti.

Neukročeno divjanje cen, padec življenjske ravni in globoki politični pretresi zunaj in znotraj naše ožje domovine slabo vplivajo na razpoloženje krajanov.

Običajno ob praznovanju pozabimo na vsakodnevne tegobe. Če je praznik obogaten z novimi pridobit-

vami in delovnimi zmagami, je to še veliko lažje. Tako je bilo tudi ob letošnjem praznovanju 21. septembra, prazniku KS Kresnice.

V uvodu naštetim težavam navkljub je bil v preteklem letu dosežen velik napredek na področju požarne varnosti. Ob 60-letnici Gasilskega društva kresnice so člani društva obnovili gasilski dom, posodobili velik del opreme, kupili dve novi črpalki, dihalni aparat...

V prizadevanjih za njihovo čimvečjo pripravljenost za reševanje živ-

Krajevno praznovanje

Bilo je v nedeljo, 3. julija popoldne, ko so se zbrali krajanje naše krajevne skupnosti, da skupaj s povabljenimi gosti iz bližje in daljne okolice, člani sosednjih gasilskih društev in predstavniki občine in komiteja ZKS proslavijo svoj praznik.

6. julij 1944 je bil dan, ki nas spominja na partizanski napad na žandarmerijsko postajo na Vačah. Zato je bilo prav, da se je tov. ing. Pavle Hiršel, predsednik skupščine KS Vače, v svojem govoru spomnil teh dogodkov in obudil spomin na zgodovinske dneve v času NOV, opisal prizadevanja krajevnih samoupravnih organov za razvoj kraja in izrekel priznanje vaškim soseskam za njihovo sodelovanje tako v materialnem pogledu kakor tudi v udarniškim delom, da bi nekatere letošnje lokalne investicije uspešno zaključili. Pri vseh teh naporih čutimo zadovoljivo sodelovanje krajanov, kar vse je vpleteno v skupne cilje letnega in srednjeročnega plana razvoja naše KS.

V teh dneh je minilo tudi 85 let obstoja in delovanja našega gasilskega društva. Zato smo pozorno poslušali govor predsednika tov. Viktorja Garantinja, ki je navzoče seznanil z delovanjem društva v teh letih. Veliko je bilo opravljenega v tem društvu, kar dokazuje mnogo priznanj, pokalov in pohval, posebno skrb pa posvečajo najmlajšim članom pionirjem in mladincem, kar je še posebno pohvalno, saj je obsto

društva prav na teh mladih ljudeh, ki se s humanostjo srečujejo že danes, da bi bili pripravljeni pomagati jutri. Prav zato smo njihovo aktivnost in velike uspehe povezali z našim krajevnim praznikom in se skupaj z njimi veselili tega jubileja.

Ob tej priliki tudi nismo pozabili na gasilska društva, s katerimi sodeluje naše, izročili smo jim priznanja in pohvale, tako tudi pionirjem-gasilcem za sodelovanje na tekmovanjih za značko »Preprečimo požare«. Predsednik Občinske gasilske zveze Litija tov. Mali Franc pa je izročil priznanja in značke posameznikom za dolgoletno delo v gasilstvu.

Ne smemo mimo dejstva, da smo na tej slavnosti uradno izročili in varovanje in skrbstvo naša obeležja iz NOV. Na predlog KO ZKB NOV Vače in v skladu s samoupravnim sporazumom SO Litija so ta obeležja prevzeli v varstvo in skrbstvo posamezniki, osnovna šola, LD Vače in SCT, Apnenica Kresnice. Vse to spada tudi v pomembno obliko negovanja in razvijanja revolucionarnih tradicij narodnoosvobodilne borbe in socialistične revolucije.

Celotni slavnostni program ob našem praznovanju pa so povezovali pevci zbora LIPA, solo pevca Maruša in Sebastijan ter plesna skupina, ki jo vodi VIDA in JAKOB, in tako dali celotnemu programu lepo obeležje praznika. Čestitali smo si tudi praznik 4. julij, dan borca. Č — S

KRAJEVNA SKUPNOST KOSTREVNICA

Cesto na Libergo so pomagali graditi vojaki

O gradnjah cest v naši občini, pri katerih so pomagali tudi pripadniki JLA, smo v našem glasilu že nekajkrat poročali.

Veseli smo, da vam lahko tudi danes posredujemo fotografijo, ki priča o rekonstrukciji ceste na Libergo, ki je, take kot je, prav gotovo ne bi bilo brez fantov v uniformah.

Svečanega zaključka, ki so ga pripravili krajanje KS Kostrevnica, so se udeležili tudi visoki vojaški voditelji in predstavniki občine Litija. Vsi ga še dolgo ne bodo pozabili, saj so fantje dobili lepa darila in hkrati obljubili, da na take akcije še pridejo.

J. S., foto: M. Š.

Posodobljena cesta na Libergo

Otrok je nenadoma zbolel — imamo

Doma imamo otroka, ki je nenadoma zbolel. Ker najpogostejša obolenja v otroškem obdobju spremlja povišana temperatura, otroku doma IZMERIMO TEMPERATURO.

Temperaturo merimo z medicinskim toplometrom, ki ga kupimo v lekarni. Majhnemu otroku izmerimo temperaturo v črevesu (v ritki). Pred merjenjem živorebrni stolpec stresemo, konico toplomera namažemo z vazelinom ali otroško kremo. Konico počasi za 3 cm uvedemo v črevo in merimo 3 minute. Večjemu otroku temperaturo lahko merimo pod pazduho. Pred merjenjem je potrebno pazduho obrisati, ker vlažna (potna) pazduha povzroči nižje izmerjeno temperaturo kot je v resnici. Konico toplomera položimo v vrh pazdušne jame (konica mora biti pokrita od vseh strani), nadlaket pritisnemo ob prsni koš. Merimo 5 minut. Temperature nikoli ne merimo po hranjenju, pač pa v času med dvema obrokom. Če spremljamo temperaturo več dni, merimo 2 x na dan (zjutraj in zvečer) ob istem času!

KATERE IZMERJENE VREDNOSTI SO POMEMBNE?

Otrok ima vročino, če mu pod pazduho izmerimo 38°C oz. če mu v črevesu izmerimo 38,5°C. Otrok ima zmerno vročino pri izmerjeni temperaturi do 40°C (pod pazduho) oz. 40,5°C v črevesu. Nad to temperaturo ima otrok hudo vročino. Nevarna je temperatura nad 41,7°C.

KAJ POMENI POVIŠANA TELESNA TEMPERATURA?

Vročina je prvi opozorilni znak bolezni, hkrati pa tudi obramba telesa proti bolezni, ki se loteva otroka. Zato bomo z nepremišljenim in takojšnjim zniževanjem telesne temperature lahko prikrili bolezen in hkrati organizmu preprečili, da sam brez zdravil premaga bolezen.

Vrednost povišane telesne temperature nam v veliki večini primerov ne pove, za kakšno osnovno obolenje gre. Velikokrat gre za virusne infekcije, ki ne zahtevajo posebnega zdravljenja in izzvenijo v nekaj dneh brez nevarnosti. Nekatera druga obolenja, ki povzročajo povečano telesno temperaturo, pa zahtevajo zdravljenje. Seveda pa o tem odloča zdravnik.

ZAKAJ IN KDAJ MORAMO OTROKU ZNIŽEVATI POVIŠANO TELESNO TEMPERATURO?

Povišano telesno temperaturo znižujemo, kadar želimo zmanjšati škodljive učinke povišane telesne temperature.

TELESNO TEMPERATURO ZNIŽUJEMO PRI VSAKEM POVIŠANJU:

1. Pri otroku, ki se zdravi zaradi obolenja srca.
2. Pri otroku, ki je imel poškodovane možgane ali ima obolenje CZS (centralnega živčnega sistema).
3. Pri otroku, ki ima vročinske krče oz. je vročinske krče imel kdo od bližnjih sorodnikov.

TELESNO TEMPERATURO ZNIŽUJEMO NE OZIRAJE SE NA VREDNOST POVIŠANE TELESNE TEMPERATURE:

4. Pri otroku, ki mu zvišana temperatura povzroča izredno neugodje z glavobolom, bolečinami po udih, pospešenem dihanju, hitrim bitjem srca, bledežem.

ZDRAVNIŠKI KOTIČEK

KRAJEVNA SKUPNOST SAVA

Veselo na delo

Na junijskem zboru občanov KS Sava, ki je bil številno obiskan, so se krajanji dogovorili, da bo treba »veselo na delo«, če hočejo, da se bodo uresničili planirani cilji iz sredstev 3% krajevnega samoprispevka. Imenovali so gradbene odbore, ki naj bi skrbeli za organizacijo posameznih gradbenih del.

Ko se je 12. septembra 1988 sestal svet KS Sava pod vodstvom Vilija Mandlja, so ugotovili, da je že precej narejenega. Predsedniki gradbenih odborov so poročali o zapletenem pridobivanju številne dokumentacije, nabavi materiala in o nenehnih podražitvah.

Izvajajo se dela pri pokrivanju mrliške vežice, pa tudi druga gradbena dela.

Člani gradbenega odbora pod vodstvom Branka Hauptmana se trudijo, da bi čim ceneje in dobro opravili vsa potrebna dela.

Gradbeni odbor za ureditev igrišča pri združenem domu na Savi je pod vodstvom Branka Merzelja skupaj z mladinsko organizacijo in gasilci organiziral več delovnih akcij, da bi se igrišče čimprej asfaltiralo in ogradilo.

Za ureditev ceste Sava — Leše skrbi gradbeni odbor pod vodstvom Jožeta Prašnikarja. Pripravljajo dokumentacijo in nabavljajo gradbeni material. V začetku oktobra bodo organizirali delovno akcijo.

V Ponovičah in na Savi pripravljajo dokumentacijo in material za nov

vodovod.

Na Sp. Logu so naredili javno razsvetljavo. Najbolj jih jezi, ker se kljub številnim prošnjam še ni uredilo avtobusno postajališče pri savskem mostu in gostilni Pri Tinčku, kjer bi bil lahko prehod čez cesto označen s svetlobnim znakom, tako kot v Dolskem, saj cesto prečka vsak dan veliko odraslih in otrok, noben prometni znak pa ne omenjuje hitrosti mimo vasi Sp. Log.

Tudi združni dom na Savi je dobil drugačno podobo, kajti KZ Litija je financirala popravilo ostrešja in žlebov.

Upajmo, da bodo vsa pričeta dela pred zimo tudi končana. Blagajnik sveta KS Sava Marko Dernovšek se bo še naprej ubadal, kako čim racionalneje porabiti zbrana sredstva. Imamo srečo, da po vaseh ne manjka dobrih in pridnih ljudi, ki so pripravljeni brezplačno delati za izboljšanje življenjskih razmer.

Angelca Ocep

Slovenija
Moja dežela.

KRAJEVNA SKUPNOST RIBČE

Samoprispevek

Po razveljavitvi občinskega samoprispevka se je naša KS odločila, da glasuje za svoj, krajevni samoprispevek. Samoprispevek smo namenili trem poglavitnim stvarim: gradnji vodovoda, razsvetljavi na obeh avtobusnih postajah in asfaltiranju ceste skozi vas. Vse to se že dela, razsvetljava je, grobi asfalt je položen, dela se tudi vodovod. Dokončan naj bi bil do 21. 8. 1988, vendar brez težav tudi tu ne gre. Ker je letos zelo suho poletje, rezervoarja ne bomo mogli napolniti z vodo in preizkusiti. Naš glavni cilj za letošnje leto je, da voda vendarle priteče iz novega rezervoarja. Kako pa vsa stvar poteka, si lahko ogledate na priloženi sliki. Menimo, da smo denar iz samoprispevka dobro naložili, in potrudili se bomo, da bo KS Ribče v prihodnje tudi na drugih področjih bolj uspešna kot do sedaj.

Angelca Kovič

a povišano telesno temperaturo

TELESNO TEMPERATURO ZNIŽUJEMO NEOZIRAJE SE NA NJEGOVO POČUTJE:

5. Otroku, ki ima temperaturo izmerjeno v črevesu nad 41 °C.

KAKO OTROKU ZNIŽAMO TELESNO TEMPERATURO?

Ko smo pretehtali, ali bomo zniževali telesno temperaturo ali ne in smo se odločili za znižanje, potem najprej poskušamo otroku pomagati s preprostimi, a zelo učinkovitimi domačimi sredstvi:

— otiranje s krpico iz frotira, ki smo jo namočili v mlačno vodo s temp. med 29 — 32 °C,

— mlačnimi ovitki — od vratu do nog otroka ovijemo v plenico ali rjuho, namočeno v mlačno vodo s temp. med 29 — 32 °C,

— mlačno kopel — otroka v kopel polagamo počasi in postopoma, temp. vode naj bo me 29 — 32 °C,

— sok rdeče pese.

Če nam z domačimi sredstvi in splošnimi ukrepi temperature ni uspelo znižati in če smo se kdaj pred tem posvetovali z zdravnikom, ki nam je predpisal zdravila za znižanje telesne temperature, sežemo po zdravilih! Zelo učinkovito znižamo telesno temperaturo, če otroka pol ure po zaužitju zdravila za znižanje telesne temperature še ohlajamo z otiranjem ali mlačnimi ovitki.

Vsakokrat, ko otroku damo zdravilo za znižanje telesne temperature, se zavedajmo, da ima to zdravilo tudi stranske učinke.

Predvsem pa otroku in mladostniku do starosti 20 let brez posveta z zdravnikom ob povišani telesni temperaturi ne dajamo aspirina ali andola.

OSTALI POMEMBNI UKREPI PRI OTROKU S POVIŠANO TELESNO TEMPERATURO

1. Otroku s povišano telesno temperaturo potrebuje VEČ TEKOCINE: majhen otrok in dojenček do 200 ml tekočine na kg telesne teže, večji otrok pa polovico manj. Pije naj šipkov čaj z limono, lipov čaj, lapuhov čaj, navadno vodo, mineralno vodo z nekaj kapljicami limone. Vsi napitki naj bodo ohlajeni oz. ogreti na sobno temperaturo. Otroku s povišano telesno temperaturo ne ponujamo vročih čajev! Zelo pomembno je, da pije večkrat na dan po malem.

2. Otroku s povišano telesno temperaturo ima 3 — 4 dni slabši apetit.

Večkrat na dan po malo mu ponudimo sadni sok, svežo sadno čežano, prepečenec namočen v čaj, kekse, jogurt. Ne silimo otroka z obilnimi močnimi obroki.

Hrani in napitkom dodajamo vitaminske preparate!

3. Otroku s povišano telesno temperaturo naj bo normalno, ne pretoplo oblečen, pokrit z rjuho, ne pa s težkimi odejami, temperatura v prostoru naj bo 21 °C in ne več. Otroku naj miruje ali se mirno igra.

KDAJ Z OTROKOM, KI IMA POVIŠANO TELESNO TEMPERATURO, K ZDRAVNIKU?

1. Če ima do sedaj zdrav otrok temperaturo do 40 °C in pri njem ne opazimo nobene druge spremembe (razen neugodja, ki ga povzroča telesna temperatura) ni nujen takojšen obisk pri zdravniku.

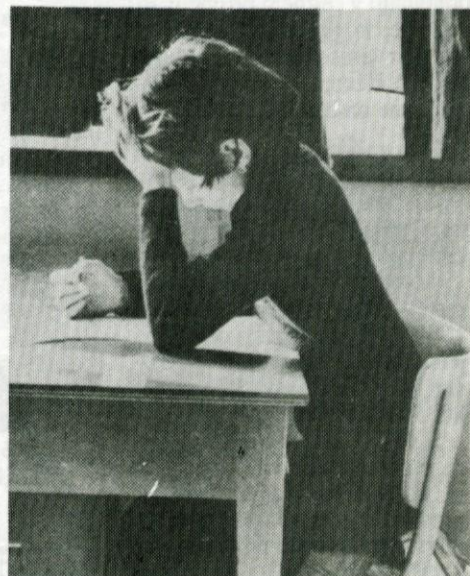
Ravnamo se po zgornjih navodilih in otroka DOBRO OPAZUJEMO! Če tako nespremenjeno stanje traja dan ali več, se potem le odločimo za obisk pri zdravniku. Zdravnik bo v tem primeru lažje postavil diagnozo in

pravilno predpisal terapijo, če bo otroka pregledal v redem ambulantnem času, ko ima možnost laboratorijskih preiskav!

2. Če pa se ob povišani temperaturi pojavijo še drugi znaki (bolečine v ušesih, grlu, kašelj, hujše bruhanje, izpuščaji), potem je potreben čimprejšnji obisk pri zdravniku. V tem primeru ne čakajmo do večera, ali bo boljše ali ne, pač pa zdravnika obiščemo v času ko dela laboratorij.

3. Če se pri otroku z vročino nenadoma pojavijo hujše spremembe v počutju, hudo bruhanje, izpuščaji ali druge spremembe, bomo takoj obiskali zdravnika (tudi v času, ko laboratorij ne dela).

dr. MILOJKA KOFOL

Prometna varnost in novi predpisi

V letu 1988 se je prometna varnost na slovenskih cestah zelo poslabšala. Krvni davek je zato na naših cestah zelo visok. V prvih osmih mesecih se je v SR Sloveniji pripetilo 4.068 prometnih nesreč s telesnimi poškodbami, v katerih je umrlo 388 ljudi. Samo v mesecu avgustu se je pripetilo 581 prometnih nesreč s telesnimi poškodbami, v katerih se je smrtno ponesrečilo 54 oseb, 707 pa je bilo lažje ali težje telesno poškodovanih.

Vsi vemo, da so vozne razmere na nekaterih cestah porazne, vsako leto se starost vozil povečuje, tehnična brezhibnost vozil postaja vse bolj vprašljiva, vozniki vse manj upoštevajo prometne predpise, stanje vozišča, stanje vozila, posebno pa ne upoštevajo svojih psihofizičnih sposobnosti.

ALI BO TO UREDIL NOV ZAKON O TEMELJNIH VARNOSTI CESTNEGA PROMETA, objavljen v Uradnem listu SFRJ, 50/88?

Sam zakon ne more izboljšati varnosti na naših cestah, če določb ne bodo upoštevali vsi udeleženci v prometu: od pešcev, kolesarjev do voznikov najtežjih tovornih avtomobilov, delovnih organizacij, inšpekcijskih služb... Miličniki iz prometnih postaj milice in postaj milic s splošnim delovnim področjem pa bodo morali dosledno izvajati zakon.

Ali ste že pomislili, kaj pomenijo nove določbe, predvsem kazenske sankcije? Ste pripravljene spoštovati predpise? V nasprotnem primeru se boste srečevali s strogimi represivnimi ukrepi, ki jih določa zakon.

Po novem zakonu lahko miličnik na samem kraju storitve cestno prometnega prekrška izreče mandatno kazen 20.000, 15.000 in 10.000 din.

Zelje bi vas seznaniti s posledicami, ki nastanejo zaradi nespoštovanja predpisov, pa tudi opozoriti na najpogostejše kršitve, ki se pojavljajo v cestnem prometu, in sankcije, ki jih določa zakon o temeljni varnosti cestnega prometa v 226. členu, v katerem so sankcionirane naslednje kršitve:

2. voznik, ki ne ustavi vozila, kadar je vozilo, v katerem se prevažajo otroci, ustavljeno na cestišču, dokler otroci vstopajo in izstopajo,

4. voznik, ki vozi z vozilom na cesti v naselju s hitrostjo, ki je za več kot 30 km/h večja od dovoljene hitrosti, oziroma, če vozi izven naseja s hitrostjo, ki je za več kot 50 km/h večja od dovoljene,

5. voznik, ki se v križišču ne ravna po desnem pravilu, voznik, ki se vključuje s stranske ceste na prednostno cesto in ne pusti mimo vozil, ki vozijo po prednostni cesti,

6. voznik, ki v semaforiziranem križišču ne ustavi vozila na znak rdeče luči,

7. voznik, ki nedovoljeno prehiteva vozilo z desne strani,

8. voznik, ki prehiteva z leve strani vozilo, ki je zavzelo na vozišču tak položaj in daje tak znak, da se da zanesljivo sklepati, da bo vozilo zavilo na levo,

10. voznik, ki medtem ko ga prehiteva drugo vozilo, povečuje hitrost svojega vozila,

11. voznik, ki začne prehitevati ustavljeno ali premikajočo kolo no vozil,

12. voznik, ki začne prehitevati ali voziti mimo, če je voznik vozila, ki vozi za njim, že začel prehitevati,

13. voznik vozila, ki začne prehitevati, če je voznik vozila, ki vozi pred njim po istem prometnem pasu, že dal znak, da namerava prehitevati ali voziti mimo,

14. voznik, ki začne prehitevati, če prometni pas, po katerem namerava prehitevati, ni prost na dovolj dolgi razdalji, in tako ogrozi ali ovira promet iz nasprotnne smeri (prehitevanje v škarje),

15. voznik, ki začne prehitevati ali voziti mimo na prometnem pasu, ki je namenjen za vožnjo vozil iz nasprotnne smeri, če po prehitevanju ali vožnji mimo ne more, ne da bi oviral ali ogrožal drugih udeležencev v prometu,

spet zavzeti položaja na prometnem pasu, po katerem je vozil pred prehitevanjem ali vožnjo mimo,

16. voznik, ki prehiteva na prometnem pasu, ki je namenjen za promet iz nasprotnne smeri, pred vrhom klanca ali v ovinku, kjer preglednost ni zadostna,

17. voznik, ki prehiteva vozila v križišču v nasprotju s 65. členom tega zakona,

18. voznik, ki prehiteva vozilo, ki je obstalo pred zaznamovanim prehodom za pešce, da bi pustilo pešce mimo,

19. voznik, ki ne ustavi vozila pred zaznamovanim prehodom za pešce, kadar mu dani znak prepoveduje prehod,

23. oseba, ki odstrani ali poškoduje prometni znak ali opremo ceste ali spremeni pomen prometnega znaka,

25. udeleženec v prometu, ki ne ravna po zahtevi, izraženi z zakonom ali po odredbi pooblaščenih oseb,

26. oseba, ki je bila neposredno udeležena v prometni nezgodi, v kateri je kdo umrl, bil poškodovan ali je nastala velika gmotna škoda, če uživa alkoholne pijače, mamila ali zdravila, na katerih je označeno, da se ne smejo uporabljati pred vožnjo in med njo, dokler ni opravljen ogled,

27. voznik, ki vozi pod učinkom mamil ali zdravil, na katerih je označeno, da se ne smejo uporabljati pred vožnjo in med njo,

28. voznik, ki vozi ali začne voziti vozilo v cestnem prometu, ali voznik instruktor, dokler usposablja kandidata za voznika pri praktični vožnji vozila pod vplivom alkohola,

29. voznik, ki vozi v cestnem prometu motorno vozilo brez opravljenega voziškega dovoljenja,

30. voznik, ki vozi motorno

vozilo tiste kategorije, ki ni vpisana v njegovo voziško dovoljenje,

31. voznik, ki uporablja v prometu voziško dovoljenje, za katero je izdan dvojniki,

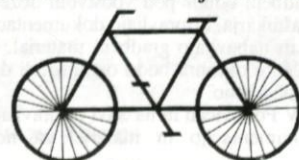
33. voznik, ki v cestnem prometu vozi motorno vozilo ali priklopno vozilo, ki ni registrirano,

34. voznik, ki pristojnemu organu ne vrne registrskih tablic, če registracija ni bila podaljšana v 30 dneh po preteku njene veljavnosti, ali če v 15 dneh ne odjavi vozila ali ne prijavi spremembe podatkov,

35. voznik, ki v cestnem prometu vozi motorno in priklopno vozilo po poteku prometnega dovoljenja,

36. voznik ali voznik instruktor, ki zavrne preizkus z ustreznimi sredstvi in aparati ali strokovni pregled, da se preveri, ali ima v organizmu alkohol ali kaže znake alkoholnih motenj oz. je pod vplivom mamil ali zdravil, na katerih je označeno, da se ne smejo uporabljati pred vožnjo in med njo.

37. voznik, ki v cestnem prometu vozi vozilo, dokler traja prepoved vožnje motornega vozila, ki je vpisana v njegovo voziško dovoljenje, oz. dokler mu je voziško dovoljenje zadržano ali začasno vzeto na kraju samem.

varno kolo v prometu

Za vse navedene prekrške po da pooblaščen uradna oseba predlog za uvedbo postopka sodniku za prekrške, ki lahko kaznuje voznika z denarno kaznijo od 40.000 din do 200.000 din ali s kaznijo zopora do 60 dni.

Če so storjeni prekrški iz točke 2., 4., 11., 15., 16., 18., 19., 27., 28., 36., in 37., se vozniku ali vozniku instruktorju poleg kazni izreče tudi varstveni ukrep prepovedi vožnje motornega vozila za čas od treh mesecev do enega leta.

Če se pri izreku kazni iz točk 27., 28., 29. in 37. ugotovi, da je bil voznik motornega vozila v zadnjih dveh letih s pravnomočno odločbo kaznovan za prekrške, določene v navedenih točkah, se kaznuje z zaporno kaznijo od 15 do 60 dni.

Če je bila s prekrškom povzročena neposredna nevarnost za drugega udeleženca v prometu ali prometna nezgoda, se storilec kaznuje z denarno kaznijo od 50.000 do 250.000 din ali s kaznijo zopora od 30 do 60 dni, vozniku pa se poleg kazni izreče tudi prepoved vožnje motornega vozila za čas od treh mesecev do enega leta.

CIRIL GOLOUH

IZ MATIČNEGA URADA

Poroke, rojstva, smrti...

V mesecu juliju se je na območju občine Litija rodilo 13 deklic in 9 dečkov. Na Bogenšperku se je poročilo 44 parov, med njimi:

Ovnik Marko, elek. monter iz Gradišča, in Medved Andreja, delavka iz Sevnega, Starič Franc, delavec iz Hrastnega, in Povše Marinka, delavka iz Gradišča, Bajc Franc, mizar iz Tenetiš, in Zupan Urška, delavka iz Litije, Novljan Miran, strojni ing. iz Volčje jame, in Škulj Milena, šivilja iz Štangarskih Poljan, Čep Janez, dipl. ing. strojništva iz Vukovja, in Kotar Marija, predmetna učiteljica iz Moravč pri Gabrovki, Skrbiš Anton, vlakovni odpravnik iz Slovenske Bistrice, in Kranjc Marjeta, potniški blagajnik iz Radeč, Lavrič Leon, vzgojitelj iz Moravč, in Miklavčič Darja, carinska referentka iz Ljubljane, Bukovec Boris, dipl. ing. strojništva iz Drske, in Miklič Dunja, predmetna učiteljica iz Novega mesta, Habjan Matjaž, nadzornik rač. sistema iz Zagorja ob Savi, in Kunšek Ines, dinarski blagajnik iz Trbovelj, Kunšek Iztok, študent iz Trbovelj, in Holešek Mojca, študentka iz Trbovelj, Čadež Metod, rudar iz Zagorja ob Savi, in Pouh Darka, uslužbenka iz Trbovelj, Povše Peter, zobotehnik iz Maribora, in Reutter Gabriele, zobna asistentka iz Stuttgarta, ZR Nemčija, Tisu Alojzij, PK elektroinstalater iz Grosupljega, in Klinec Janja, konfencionarka modelarka iz Grosupljega, Camloh Peter, ing. agronomije iz Gabrja, in Pikelj Marjeta, dipl. ing. farmacije iz Izlake, Uhan Jože, gradbeni tehnik iz Vine gorice, in Novak Zdenka, referentka za SLO iz Trebnjega, Kovač Iztok, dijak iz Zagorja ob Savi, in Prosen Selena, dijakinja iz Izlake, Steklasa Franci, dipl. ing. gradbeništva iz Žalne, in Kramar Marta, glasbena pedagoginja iz Škofelj, Kalšek Matjaž, vodja projekta iz Zagorja ob Savi, in Drnovšek Jasna, finančna referentka iz Zagorja ob Savi, Štrus Tomaž, kamnosek iz Litije, in Irt Damjana, gradbeni tehnik iz Ljubljane, Balazič Drago, rud. tehnik iz Trbovelj, in Kramar Vanja, delavka iz Orehovice, Habjan Andrej, delavec iz Kisovca, in Mežnar Klavdija, delavka iz Kisovca, Jesenšek Boštjan, strojni tehnik iz Ljubljane, in Korelec Romanca, admin. referentka iz Ljubljane, Lampret Stanislav, strugar iz Šentvida pri Stični, in Strah Darinka, delavka s Krke, Mihelčič Franc, elektrikar iz Imenja, in Obreza Nada, delavka iz Brezja, Repanšek Simon, ek. tehnik iz Homca, in Vrhovnik Dragica, vzgojiteljica iz Kamnika, Godnov Igor, elektrotehnik iz Tržišča, in Osolnik Nataša, kemijski tehnik iz Domžal, Ostanek Franci, avtoklepar iz Martinje vasi, in Sinjur Marija, tehnik strežbe iz Praproč, Groboljšek Sašo, obratni elektrikar iz Loke pri Zgorju, in Zmrzlak Brigita, fin. referentka iz Kisovca, Gorenc Marjan, geod. tehnik iz Ljubljane, in Vučko Zdenka, ek. tehnik iz Ljubljane, Krabonja Marjan, referent iz Dola pri Ljubljani, in Gostinčar Marta, učiteljica iz Dola pri Ljubljani, Bracar Pavle, gradbeni tehnik z Vrha, in Anžur Irenca, dipl. ing. živilske tehnologije z Mirne, Peterlin Anton, strojni tehnik iz Hrastna, in Marn Martina, kmetovalka iz Bistrice, Žgank Boštjan, učitelj iz Žalca, in Gorjup Karmen, vzgojiteljica iz Štor, Marn Bojan, avtomehanik iz Velike Štange, in Končar Marjanca, učiteljica iz Gabrja pri Jančah, Kutnar Francišek, elektrotehnik iz Kranja, in Rasberger Suzana, dipl. ing. kemijske tehnologije iz Kranja, Zupančič Milan, strojni tehnik iz Kisovca, in Godler Gabrijela, varilski tehnik iz Kisovca, Pirnar Ciril, strojni tehnik iz Trzina, in Ocvirk Marija, administratorica iz Čemšenika.

Umrli v mesecu juniju in juliju:

Tomažič Cecilija, 74 let, iz Gradišča, Mahkovic Matija, 80 let, iz Dolgega Brda, Višnikar Anton, 81 let, iz Brezovega, Ulčar Ana, 88 let, iz Litije, Intihar Uršula, 72 let, iz Ljubljane, Fajdiga Vida, 84 let, iz Kamnika, Potisek Alenka, 1 leto iz Liberge, Černigoj Angela, 91 let, iz Ljubljane, Sabotin Barbara, 63 let, iz Ljubljane, Koman Alojzija, 84 let, iz Ljubljane, Grm Ivana, 50 let, iz Hudih Raven, Zupan Angela, 79 let, iz Litije, Koprivnikar anton, 78 let, iz Litije, Dolinšek Marija, 90 let, iz Velikega Vrha, Bregar Peter, 54 let, iz Zagriča, Tomše Edvard 57 let, s Save, Vidic Katarina, 82 let, iz Litije, Brečko Ivan, 41 let, iz Litije, Rafolt Anton, 48 let, iz Ljubljane, Čož Jožica, 43 let, iz Litija.

V mesecu avgustu se je na območju občine Litija rodilo 12 dečkov in 5 deklic. Na Bogenšperku se je poročilo 44 parov, med njimi:

Žibert Mirko, strugar iz Zagorja ob Savi, in Mikelj Jožica, prodajalka iz Kisovca, Štrovs Janez, študent iz Trbovelj, in Stebe Maja, ekon. tehnik iz Trbovelj, Andrejaš Jože, delavec iz Logatca, in Krašovec Lilijana, natakarica iz Logatca, Lah Franc, viličarist iz Arneškega, in Podlesnik Fanika, delavka iz Ježevca, Pečar Joško, strojni ključavničar iz Kozine, in Bric Janja, predmetna

učiteljica iz Litije, Vozel Matej, likvidator iz Višnje Gore, in Cvetaš Darja, sam. saldakontistka iz Litije, Čebulj Tomaž, dipl. pravnik iz Ljubljane, in Kosmač Majda, dipl. pravnica iz Gorenje vasi, Dobravec Marjan, strugar iz Ljubljane, in Kocijančič Nada, komercialistka iz Ljubljane, Trošt Miran, grafik iz Trbovelj, in Benčec Vida, delavka iz Trbovelj, Rupar Bojan, elektroinstalater iz Podlubnika, in Ravnikar Andreja, lesar iz Škofje Loke, Likar Andrej, zdravnik iz Grosupljega, in Hrastnik Vesna, vzgojiteljica iz Celja, Ferlič Ivan, elektrikar iz Trbovelj, in Černe Tanja, delavka v SDK iz Trbovelj, Poglajen Peter Jože, strojni ključavničar iz Jelše, in Medved Helena, kuharica z Liberge, Pikelj Jože, kmetovalec iz Doberlpevega, in Senčar Marjana, konstruktor orodjar iz Partizanskega Vrha, Schlenz Erns Peter, elektromechanik z Dunaja, Avstrija, in Marinšek Melita, šivilja iz Hrastnika, Cestnik Anton, rudar iz Trbovelj, in Petan Klavdija, delavka iz Trbovelj, Matoz Roman, strojnik komp. in hladilnih naprav iz Litije, in Tomažič Olga, uslužbenka iz Šmartna pri Litiji, Avbelj Darko, avtomehanik iz Velike vasi, in Lavrič Milena, prodajalka iz Zaloga pri Kresnicah, Gradišek Roman, rezkalec iz Trbovelj, in Stermljan Danica, uslužbenka iz Trbovelj, Farkaš Denis, kriminalistični tehnik iz Bučkovcev, in Ahačevčič Nataša, frizerka iz Velikih Lašč, Martinčič Franci, zidar iz Velike Gobe, in Marn Sonja, delavka iz Male Kostrevnice, Struna Štefan, ključavničar iz Zagradca, in Trlep Andreja, šivilja iz Orlake, Struna Ervin, dipl. pravnik iz Sela pri Šmarju, in Vidic Milka, prodajalka iz Grosupljega, Kovač Marko, obrtnik iz Litije, in Cvet Simona, študentka iz Ljubljane, Kragelj Darko, ribogojec iz Kobarida, in Gačnik Alenka, knjižničarka iz Trbovelj, Obreza Milan, šofer iz Ponovič, in Juvan Zorka, prodajalka iz Ponovič, Medvešek Srečko, strojni ing. iz Trbovelj, in Otopal Marjeta, prodajalka iz Trbovelj, Majdič Vinko, ročni stavec iz Trbovelj, in Kosce Biserka, prodajalka iz Hrastnika, Lopan Dejan, strugar iz Trbovelj, in Krajnc Irena, ekonomistka iz Trbovelj, Dobravec Jožef, delavec iz Spodnje Jablanice, in Kuhel Slavka, delavka iz Oble Gorice, Mehič Zlatko, študent iz Grosupljega, in Barović Svetlana, referentka iz Grosupljega, Mrhar Branko, delavec iz Laz pri Gobniku, in Kotar Marta, delavka iz Gornjih Raven, Ostanek Anton, delavec iz Male Ševnice, in Kotar Branka, tekstilni mehanik iz Gornjih Raven.

Umrli v mesecu avgustu:

Savinšek Ivo, 38 let, iz Litije, Berčon Metod, 29 let, iz Litije, Fajdiga Ignacij, 69 let, iz Sobrač, Savšek Pavel, 21 let, iz Zglavnice, Berčon Marjan, 43 let iz Litije, Dobravec Janez, 60 let, iz Tenetiš, Bučar Karel star, 46 let, iz Litije, Železnik Jožef, 72 let, iz Preske nad Kostrevnico, Zagorec Janez, 87 let, iz Velike Kostrevnice, Bokavšek Antonija, 74 let, iz Ljubljane, umrla v Črnem Potoku, Blanč Jožef, 86 let, iz Samobora, umrl v Črnem Potoku, Sijeberec Marija, 86 let iz Ljubljane, umrla v Črnem Potoku, Černigoj Angela, 89 let, iz Ljubljane, umrla v Črnem Potoku, Sladič Alojzij, 62 let, iz Stranskega Vrha, Smrgut Franciška, 63 let, iz Dobovice, Črne Stanislav, 58 let, z Ustja.

Jelka Bric

Zlata poroka na Bogenšperku

Pred 50. leti sta si prvič obljubila zvestobo zakonca Marija in Franc GASPETI iz Senožeti 45. Svoj DA sta izrekla 31. 7. 1938 v Dolskem, letos, 30. 7. 1988, pa sta to obljubo obnovila na gradu Bogenšperk.

V zakonu so se jima rodili otroci: Franci, Jože, Peter, Ciril, Marija in Helena. Danes imata 12 vnukov in 3 pravnuke. Iskreno čestitam!

Sedaj pa še zrak!

Vsem nevšečnostim s pitno vodo v Litiji in Šmartnem se je sedaj pridružila še ena — morda najbolj zaskrbljujoča: Litija je namreč od letos naprej razvrščena v III. območje onesnaženosti zraka (pred tem je bila v II. območju), preostane samo še IV. stopnja, kamor spadajo kraji z najslabšim zrakom (Trbovlje, Črna, Mežica itd.). Tretja stopnja onesnaženosti zraka pomeni, da je zrak v Litiji postal onesnažen nad dovoljeno mejo. Zato bo občina morala sprejeti sanacijski program, kar narekuje Zakon o varstvu zraka.

Toda kaj bomo v Litiji storili, da bomo zrak izboljšali? Da bomo dihali spet kolikor toliko zdrav zrak, da novorojenčku, ko bo prijoval na svet, ne bomo najprej ponudili — strupenega zraka! Da onemoglemu starcu in bolniku ne bomo mogli pomagati, ker dihati pač mora. Da bomo spet rekli: »Gremo na sprehod na čist zrak!«

Nikakor se ne bomo smeli zadovoljiti s trditvami, da onesnažen zrak dobivamo od drugod. To je sicer res, vendar je treba upoštevati, da se vplivi emisij iz Toplarn Trbovlje in Ljubljane kažejo predvsem v višjih legah, naša merilna postaja pa je v Litiji na nadmorski višini 240 m, kar pomeni, da smo glavni onesnaževalci mi sami s svojimi viri škodljivih emisij v zrak. Litija je zaradi svoje lege zelo izpostavljena temperaturnim inverzijam, ki zlasti v hladni polovici leta zadržujejo nad mestom in v njem emisije iz virov onesnaževanja v Litiji.

V Litiji merimo kakovost zraka od leta 1980 naprej. Merilna postaja meri le prisotnost žveplovega dioksida (SO₂) in prahu. Ocenjene skupne emisije SO₂ v ozračje v Litiji znašajo okrog 600 ton letno, podatek pa je pridobljen na osnovi ocene onesnaženosti

okolja, ki smo jo pridobili lani. Drugih škodljivih snovi v zraku nad Litijo in v Litiji zaenkrat še ne merimo (dušikovi oksidi, fluoridi, hlapne organske snovi...).

Velik delež k slabemu zraku v Litiji prispeva tudi promet. Zlasti tranzitni promet skozi osrčje Litije, ki postaja čedalje gostejši, emitira v zrak množico škodljivih snovi. Kaže pa, da se utegne tranzitni promet v bodoče še občutno povečati.

Kaj storiti? Zakon nalaga občini, da izdela sanacijski program, s katerim bo zrak izboljšala. Občina pa bo izdelavo sanacijskega programa povezala z izdelavo celotnega programa izboljšanja in varstva okolja, ki ga izdelujeta Razvojni center Celje in Občinski komite za urejanje prostora in varstvo okolja. Prav gotovo pa bodo posamezne OZD in skupnosti (npr. skupnosti stanovalcev, ki imajo skupne kotlovnice), KOP Komunala in drugi morali izdelati svoje lastne sanacijske programe.

Velik delež drobnih kurišč (gospodinjstva z lastnim kurjenjem) bo sicer težko zajeti v sanacijski program, saj je kontrola ukrepov pri tem zelo težavna, vendar pristojni računajo, da se bodo občani tudi sami pričeli truditi, da bi njihova kurišča emitirala čim manj škodljivih snovi v zrak, saj morajo navsezadnje ta zrak tudi sami dihati...

Velik problem bo tudi sanacija prometa. Rešitev bi bila v obvoznici mimo Litije. Občina je Republiški skupnosti za ceste že posredovala predlog za spremembo dolgoročnega plana izgradnje cest v Sloveniji, in sicer za vključitev obvoznice preko Konja mimo Litije, vendar o odločitvi na ta predlog še ni nič jasnega.

Nenazadnje pa bo sanacijski program za izboljšanje zraka v Litiji moral zanesljivo vsebovati tudi veliko bolj pazljive posege v prostor. Za vsak tak poseg (ne samo gradnje, tudi nove dejavnosti!) bo moral dati svojo oceno tudi Občinski komite za urejanje prostora in varstvo okolja, glede stopnje resnosti pristopa k sanacijskim ukrepom in načinu našega življenja in obnašanja pa bo svoje dodalo tudi litijsko društvo za varstvo okolja in navsezadnje vsak posameznik. Š.

P. S. V III. območje onesnaženosti zraka je uvrščena samo Litija, sosednje Šmartno je še vedno v II. skupini.

Jutranji pasji sprehodi

V zadnjih petih letih sodi med moje obveznosti tudi to, da vsako jutro spremljam otroka na poti v vrtec. Ti jutranji sprehodi so bili do lani pravi užitek, ki pa so ga pričeli motiti jutranji pasji sprehodi. Do tedaj namreč nisem opazila, da bi bila Graška Dobrava naselje psov. Od prvega septembra dalje vsako jutro srečam vsaj štiri človekove ljubljence, ki mirno opravljajo biološke potrebe po edini zelenici na Dobravi, hkrati pa si privoščijo tudi malo zabave z mimoidočimi. Prav gotovo tega ne bi napisala, če bi danes ne bila priča sicer nič tragičnemu dogodku, ki pa lahko otroku pusti posledice za vse življenje. Vem, da strah ni prirojeno čustvo, vendar pa se lahko zaradi določenega trenutka, trajajočega le nekaj sekund, zasidra v človeka za zelo dolgo obdobje, celo za vse življenje. Moram povedati, da imava s hčerko strah pred psi od tedaj, ko je hčerka pri treh letih iz oddaljenosti opazovala pasjo mamic in njen zarod in ji je ta z ugrizom pokazala, da ni na ogled. S tem nočem reči, da so vsi psi enako slabi, vendar jim ne zaupava več.

Danes, 5. septembra, sva se s hčerko po treh »pasjih zasedah«, ki sicer niso kazale sovražnosti, uspele prebiti do VVO Medvedek. Ko sem se vračala iz vrtca, je »pasja zaseda« št. 2 skrbno varovala zemljišče okoli ograje svojega doma (seveda odvezana) s celim križiščem, delom cestišča in pločnika Prisojne, Kidričeve in Prvomajske ulice. Verjetno je potrebovala razvedrilo in kot naročene so prišle šolarke nižjih razredov osnovne šole s Kidričeve in Prisojne ulice. Torej je pričela z raziskovalno nalogo. Spodvila je rep med noge, spustila ušesa (kakšno razpoloženje to pomeni, ne vem) in se napotila proti trem deklicam s Kidričeve ceste. Opazila sem, da sta dve takoj obstali, ko sta zagledali psa, tretja pa je bila bolj pogumna in se je odpravila naprej. Toda kot zanalašč, psa ni zanimala tretja, ampak prvi dve, ki sta se pričeli nervozno prestopati. Ena od njiju si je z ramen snela šolsko torbico (predvidevam, da v samoobrambi in strahu), to pa psu ni bilo všeč, ker je izdaval precej grozeč lajež. Takoj zatem pa je bilo slišati tudi jok deklice. Psu je bilo to očitno dovolj, obrnil se je in se napotil k štirim deklicam, ki so prihajale po Prisojni ulici. Lepo so se mu umaknile na drugo stran ceste in tam obstale, ker se je pes napotil za njimi. Dve dekleti sta cvileč stekli naprej in s tem pritegnili pasjo pozornost, saj je veselo poskočil za njima in se k sreči tudi kmalu naveličal. Ponovno je zavzel svoj prvotni položaj sredi križišča, toda ne za dolgo. Mimo se je pripeljala kolesarka. Skočil je v kolo in ji takoj pokazal, kdo je tu gospodar, na srečo brez posledic.

Stala sem pri trgovini in vse to opazovala, preveč prestrašena, da bi lahko karkoli storila. In ko sem uspešno prišla do službe mimo pasje zasede št. 1, ki je očitno že potešila svojo radovednost, sem imela še vedno tresoča kolena. Hkrati pa sem se vprašala: »Mar bom morala svojega otroka spremljati tudi v šolo?«

Razmišljam o tem, da v Litiji ne potrebujemo Kluba za varstvo živali ampak Klub za varstvo ljudi pred psi. Kaj otroku koristi dobra prometna vzgoja, če pa se v grozi in paniki pred psi nepremišljeno požene na cesto? Kdo bo kaznoval psa, ki se v svoji igrivosti zakladi v kolesarja in s tem ogroža njegovo življenje? Morda je takšno razmišljanje absurdno, vendar pa ni stvari, ki bi prvošolčku ali starejšemu odvzela strah in morda tudi odpor do šole, ki je neposredno povezan s potjo do šole.

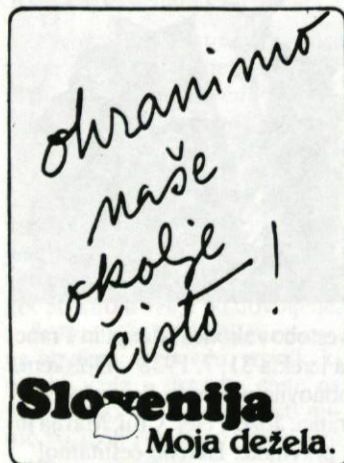
Apeliram, ne, prosim lastnike psov, da upoštevajo tudi to, da niso vsem ljudem njihovi ljubljenci prijetni; in upam si trditi, da je dvem tretjinam mimoidočih srečanje s psom moreče. Naj psa peljejo na jutranji sprehod, preden se odpravijo na delo, in to v spremstvu, ne pa, da to obveznost nalagajo otrokom.

Že v lanskem letu sem prosila lastnike psov, ki sem jih poznala, naj svoje ljubljence privežejo, vendar je prošnjo upošteval le en lastnik. Ko sem se obrnila na Komunalo, so mi povedali, da mora veterinarski inšpektor izdati nalog za odstranitev psov. Na občinskih inšpekcijskih službah so mi povedali, da so ta nalog že pred letom izdali in je še vedno veljaven. Ko sem o tem ponovno informirala Komunalo, mi je bilo rečeno, da potrebujejo spremstvo miličnikov. Ko sem se obrnila na Postajo milice, so mi povedali, da imajo v zvezi s temi psi že več pritožb. Storil pa še nihče ni ničesar, čeprav je bilo v letu in več še preveč časa za posredovanje.

Prosim vse pristojne, da mi odgovorijo, kdo je pristojen, da izvaja sankcije ob neupoštevanju odloka, sprejetega na občinski skupščini, ki pravi, da morajo biti psi zaprti ali privezani, na ulici pa se lahko pojavijo le v spremstvu lastnika, privezani in z nagobčnikom. Če pa je glas krajana premalo, pa naj kaj ukreneta šola ali vrtec, saj sta za varno pot do šole in domov prav tako odgovorna kot starši.

Psov ne sovražim, le bojim se jih. Ne želim si streljanja psov po ulicah. Rada pa bi, da bi bila pot do vrtca ali šole sprehod sprostitve, ki jo tako kot odrasli potrebujejo tudi otroci. Ponudimo jim vsaj to.

Tjaša Lučič

Letos so določali in označujejo pravo Levstikovo pot

Do množičnega pohoda bo vse nared

Levstikovo kulturno izročilo bi moral poznati vsak Slovenec, čeprav se je prav ob organizaciji lanskega množičnega pohoda pokazalo, da marsikdo sploh ne ve imena in priimka avtorja Popotovanja od Litije do Čateža. Lani so mladi iz Trebnjega in Litije organizirali prvi množični pohod, ki se ga je udeležilo blizu štiristo pohodnikov iz vseh koncev Slovenije. Seveda pa lanski pohod ni tekel po poti, ki jo v svojem potopisu opisuje Levstik, zato so se v strokovnih krogih pojavile pripombe, da označena pot ni identična z opisano v potopisu. Tako se je organizacijski odbor takoj po lanskem pohodu odločil, da do letošnje jeseni označi pravo pot.

Skozi vse leto niso mirovali, največ dela pa je vendarle počakalo za začetek šolskega leta. Med počitnicami jim je med drugim uspelo določiti pot, ki se z lanskega razhaja v zadnji tretjini in je v nasprotju z Levstikovimi časi vse do Male Kostrevnice asfaltirana in zato verjetno nekoliko bolj utrujajoča. Nato bo udeležence pohoda pot vodila preko Jelše, Liberge, Preške do Grmade, ki je obenem tudi najvišja točka celotne poti.

Pot med Grmado in Gobnikom bo morda nekoliko manj zanimiva, zato pa vznemirljiva, saj so »določevalci poti« šele s pomočjo domačina našli pot do Gob-

nika. Pohodniki s tem ne bodo imeli težav, saj bo pot že do konca septembra temeljito označena. Ko so prispeli do Gobnika, se jim je odprl čudovit pogled na domačije, zidanice in vinograde, v ozadju pa se vidi gabrovška cerkev. Našli so celo zidanico, v kateri sta se srečevala Levstik in stari Bojc ob dobri kapljici in kjer je Levstik črpal dobršen del snovi za svoj potopis. Žal, zidanica ni ohranila podobe iz tistih časov, saj jo je sedanjí lastnik po videzu sodeč pred kratkim začel obnavljati in tako je izginila še ena izmed kulturnih dediščin in zanimivosti.

Pot z Gobnika proti Moravčam je za-

nimiva. Skozi Moravče in še nekoliko naprej je spet nekaj asfalta, sicer pa večji del poti vodi po vaških in gozdnih poteh. V Moravčah si kot zanimivost velja ogledati »Tonino domačijo«, ki je edini objekt ob poti, ki je količjak še ohranil prvotno podobo. Namreč, tudi razvaline gradu Turn opazi le budno oko. Dober kilometer pred ciljem pet do šesturne hoje, kolikor bodo pohodniki potrebovali, je meja med litijsko in trebanjsko občino in nekoliko kas-

neje se nad drevesi že pne zvonik čateške cerkve.

Do pohoda bodo pripravili tudi posebno brošuro, kjer bo pregled kulturno-godovinskih razmer v Levstikovih časih napisal dr. Matjaž Kmecl, sami pa bodo opisali sedanjo pot z zanimivostmi ob njej, dodali karto in nekaj fotografij iz tedanjih in današnjih časov. Ze letos so nameravali, vendar bodo to zaradi pomanjkanja časa in tudi denarja realizirali prihodnje leto, na pomembnejših mestih postavili posebno spominska obeležja, za katere je osnutke izdelala **Joži Jamšek**, ki je izdelala tudi grafično podobo Levstikove poti.

Tekst in foto: RUDI BREGAR

Pohod bo 12. novembra

Letošnji pohod bo vsekakor množičnejši od lanskega, saj so ga v svoje programe uvrstili tudi Planinska zveza Slovenije in Zveza telesnokulturnih organizacij Slovenije. Odločite se za to tudi v okviru šol, delovnih organizacij, krajevnih skupnosti in drugih organizacij in pridite na pohod. **Letos bo pohod v soboto, 12. novembra, s startom med 7. in 9. uro pri železniški postaji v Litiji.** Bo bogatejši od lanskega, z razpisom pohoda pa vas bomo seznanili v prihodnji številki.

Bojčeva zidanica na Gobniku je bila po tolikih letih deležna obnove, ki nikakor ni v prid ohranjanju kulturnih znamenitosti.

»Tonina domačija« v Moravčah je edini objekt, ki še kljubuje času in ohranja svojo podobo, vsaj takšno, kot je bila pred več kot sto leti.

Kdo bo še podal roko pomoči?

Za izvedbo projekta Levstikova pot bodo porabili precej sredstev. Svoje prispevke so v denarju, materialu ali hrani že prispevali Kovina iz Šmartnega, Predilnica Litija, litijska kulturna skupnost preko ZKO Litija ter nekateri občani. Del sredstev so zagotovili tudi iz sredstev občinske komunalne skupnosti, ki so namenjena razvoju mladinskega prostovoljnega dela, saj je bilo že in bo še potrebnih precej delovnih akcij na celotni poti.

Denarja še vedno ni dovolj. Pomoč so obljubile tudi nekatere delovne organizacije iz trebanjske občine in veseli bodo, če se bo še kdo odločil, da jim pomaga, pa čeprav s skromnimi denarnimi sredstvi. Morda se bo kdo odzval tudi na naš zapis in na žiro račun CIDM Litija, Maistrova 6, 61270 Litija (številka 50100-620-107 05 1023110-292567) prispeval kakšen dinar. Vsem, ki so že prispevali, pa se najlepše zahvaljujejo.

Naš Pubi

Pred tremi meseci smo v hišo dobili nekaj dni starega srnjačka. Mati malega junaka je imela gnezdo ob prometni cesti, nekaj metrov proč od Save in železnice. Zakaj je postavila prvi dom svojemu otročičku ravno tam, lahko samo ugibamo. K sreči hodimo večkrat k Savi, opazili smo, da je bil srnjaček dva dneva sam. Nobene sledi, nobene stopinje, ki bi pričala, da ga mati ni zapustila. Uboga živalica je bila čisto onemogla in zelo preplašena. Odločili smo se in postal je naš Pubi. Postlali smo mu v kuhinji, da mu je bilo toplo, a brez težav ni šlo. Mleko po steklenički je nekaj časa odklanjal, toda volja in ljubezen do malega neblogljenčka, verjetno pa tudi lakota, so mu premagali strah. Kmalu se je Pubi začel popravljati in razpoznavati svojo stekleničko. V začetku ves majav na tankih nožicah, sedaj že krepko brčne našo psičko, ki mu rada nagaja, a sta kljub temu ubran par. Mali požrešnež popije do 1 l mleka na dan, poleg vse trave in zelenjave, ki mu je na voljo okoli hiše. Najraje pa se smuka okoli povrtnin na vrtu, a ga tja ne pustimo, saj izginja v njegovem želodčku vse — od čebule do fižola. Ker je srna divja žival in je zato udomačena še vedno redkost in zanimivost, vas vabimo, da se ogledate v KS Ribče, hiša št. 56, in si ogledate našega Pubija.

Angelca Kovič

ŠE POMNITE, TOVARIŠI?

Piše:
Franc Lajevec-Kovač

Ribče med narodnoosvobodilnim bojem

Med okupacijo so bile vasi Zgornje Ribče, Spodnje Ribče in Vernek krajevno in organizacijsko v sestavi okraja Zasavje in okrožja OF Litija. Celotno območje v Zasavju od vasi Senožeti do Hotiča pa je bilo za narodnoosvobodilno gibanje zelo pomembno tudi v operativnem pogledu. Tu so se razvile pomembne in zanesljive partizanske kurirske zveze in javke, predvsem zaradi organizacije prehodov preko reke Save ter železnice in cest ob njej.

Pred vojno je imela v teh krajih svoj vpliv klerikalna stranka. Marsikdo v teh vaseh (med redko zaposlenimi pri PTT, JŽ in na cesti) se je moral podrežati obstoječemu režimu, sicer je bil kaj hitro ob košček kruha. Organizacije KP ni bilo, kakor tudi ne kulturno-prosvetnega ali športnega življenja. Ob prihodu okupatorja pa je bila večina prebivalstva v teh krajih narodno zavedna in ni sprejela potujčevanja, celo otroci v šoli so vse bolj opuščali nemški pouk. Ljudje so bili pripravljene upreti se nacistični sili, tudi z orožjem v roki, in so sledili pozivom vodstva OF in NOB, ki je od začetka pripravljalo med prebivalstvom razpoloženje proti okupatorju in oborožen odpor.

Ko je poleti 1941 v Tacnu pod Šmarno goro počela prva partizanska puška, so se tudi na zasavskem terenu zaiskrile iskre upora z litijske in kamniške strani. Med delavci na zasavski cesti sta širila idejo in napisano besedo OF Franc Gorenc, takratni cestni nadzornik, in Franc Strmljan, bivši podoficir jugoslovanske vojske. Med delavci na cesti je bil tudi Martin Smrkolj iz Ribče. V vasi Senožeti in Velika vas so v drugi polovici 1941. leta začeli prihajati aktivisti OF iz kamniškega okrožja: Matija Blejc, Marjan Vajevec, Slavko Dobovšek in Franc Zupančič iz Dolskega, kjer so pridobivali simpatizerje in zaupnike OF — med prvimi: Franca Udoviča-Florjana iz Senožeti in iz Ribč Janeza ter Martina Smrkolja. Brata Smrkolj sta za sodelovanje pridobila družine: Nolimalovo, Lovšetovo, Proseno-Jernačkovo in Smrekar-Drčarjevo. Zasnova sta odbor OF in to je bil prvi začetek organiziranega delovanja NOG v današnji krajevni skupnosti Ribče.

Skupina Mengeško-moravske čete se je v noči od 21. na 22. avgust 1941 spustila iz Dešna skozi Dašnik v Ribče. Vodil jo je domačin Martin Smrkolj. Potem, ko je skupina prevzela skrito orožje, je odstranila nemške krajevne napise in napisala slovenske kot n.p.r. »Tu je slovenska šola«.

Na kratko bom prikazal nadaljnji razvoj organiziranega narodnoosvobodilnega gibanja v krajevni skupnosti Ribče in sosednjih vaseh. Februarja 1942 je Jože Ribič-Lazovski Pepe iz Laz dal pobudo za ustanovitev skupnega odbora OF za vasi: Hrib, Katarija, Spodnji in Zgornji Prekar, Zalog, Vernek, Ribče, ki sta ga organizirala ilegalca-aktivista litijskega okrožja Polde Eberl in Jože Gričar-Metod. Predsednik odbora je bil Jože Ribič, člani pa: Jože Grošelj, Jože Kokalj, Tone Mihelčič, Tone Nolimal in Franc Babnik. V istem mesecu je v Veliki vasi organiziral Ignac Sterlekar-Jože vaški odbor OF. Za Dešen in okoliške zaselke sta ustanovila odbor OF Jože Gričar-Metod in Vili Vresk-Urban v aprilu 1942. V istem mesecu sta ga organizirala tudi v Hotiču. V senožetih je organiziral in postavil prvi

vaški odbor OF Franc Zupančič-Marjan spomladi 1942.

Tako je bil ves teren Zasavja zajet v organizacijo NOB. Čeprav še niso bili vključeni vsi prebivalci tega območja, je organizacija OF tu našla plodna tla. S pomočjo aktivistov—illegalcev kamniškega in litijskega okrožja OF se je njena organizacija začela naglo širiti in krepiti.

Okupator je bil v tem času na višku svoje moči, zato so odbori OF morali delovati v izredno neugodnih razmerah. Že v maju, avgustu in novembru 1942 je gestapu uspelo načeti mrežo OF. Izdani in aretirani so bili: Jože Ribič, Jože Grošelj, Jože Očepček, (Majč) Tine Merela in Pavla Čebela, kar je zelo zavrla nadaljnji razvoj NOG.

V prvi polovici leta 1943 — po dešenski konferenci KP, je prišlo do velikega preobrata. Obstoječi vaški odbori OF so se utrjevali in ustanovljali nove kakor tudi organizacija mladine, Skoj in Antifašistične fronte žena. Naš vodilni aktivist je bil takrat član OK KP Litija Stane Kokalj, doma iz Velike vasi (predvojni komunist, zaposlen v papirnici Vevče). Med domačimi aktivisti sem bil tudi jaz. Naloge smo zadovoljivo opravljali. V maju 1943 smo ustanovili okrajni odbor OF Zasavje, katerega sekretar je bil Stane Kokalj, člani pa Lovro Gradišek, Pavla Čebela in Franc Lajevec-Kovač. V maju in juliju je bil ustanovljen okrajni mladinski aktiv in aktiv SKOJ, ki ga je vodil Franc Babnik-Miha iz Verneke. V tistem času se je zadrževala na tem trenu Vera Šlander-Lojzka, sekretarka PK SKOJ za Štajersko, in po njeni zaslugi je bil v Ribčah ustanovljen zelo aktiven mladinski aktiv s predsednico Jožico Kovičev, članice pa so bile: njeni sestri Martina in Mici, Angelca Upelj in Roza Lajevec, kasneje pa še Angelca Smrekar, Fani Koci, Mici Smrkolj in Ivana Škerjanc.

V Ribčah je bilo nekaj fantičev in deklic starih od 8 do 10 let, ki v letu 1943 še niso bili vključeni v mladinsko organizacijo, toda njihova privrženost se je pokazala v spontani otroški igri in zgledu mladincev. Nastala je neakna pionirska sekcija, ki je imela določene naloge predvsem opazovanja. Skozi vas je peljala cesta na relaciji Litija—Kamnik—Domžale. Otroci so samociativno in na pobudo mladincev opazovali gibanje okupatorja in vsako njegovo akcijo. Izkazali so se celo v najtežjih trenutkih, ko bi celo odrasli težko izpolnili naloge. V akcijah so bili predvsem najbolj aktivni: brata in sestre Vinko, Janez, Ela in Ivanka Rovšek (Vrbčove), brata Jože in Janez Kovič (Kocijeva), ki sta v eni izmed akcij, ko so Nemci parkirali avtomobile z vojaško opremo pred Lovšetovo domačijo in avtomobila ukradla puško mavzarico in jo predala partizanom, in Tine Upelj (Podrebrski), ki se je kasneje še ne star 16 let pridružil borbem Kamniško-zasavskega odreda. Ko so ti zagnani pionirji odraščali, so pristopili v mladinske vrste in v njih zelo aktivno delovali.

Formirali smo tudi okrajno gospodarsko komisijo, ki je odigrala zelo pomembno vlogo. Najprej jo je vodil Jože Grošelj iz Prekra, člana sta bila Lojze Štraus (Bičkov) iz Bitič in Pepe Vidic (Vise) iz Prekra.

Septembra 1943. leta je iz najbolj

aktivnih in predanih mladink nastal aktiv SKOJ, ki je opravil tudi marsikatero zaupno nalogo. Sekretarka je bila Jožica Kovičeva, članice pa njeni sestri Martina in Mici, Angelca Smrekar, Angelca Upelj in Fani Koci.

Slehera vas ob Savi od Hotiča in Ribč do Senožeti je mnogo prispevala k boju proti okupatorju in domačim izdajalcem. Vasi so bile tudi povezane z večjimi centri, kot so: Črnuče, Domžale, Kamnik, Litija in celo Kranj. V vsaki vasi so bile pri najbolj zanesljivih domačijah kurirske javke in zveze, ki so služile partizanskim enotam v zasavskih hribih.

V današnji krajevni skupnosti Ribče smo med vojno imeli tri pomembne in zelo dobro organizirane prehode čez Savo, po katerih je potovalo v času vojne na tisoče ljudi; manjše ali večje skupine partizanov, brigade, politični in vojaški vodilni ljudje, kurirji, novinci, pa tudi ogromne količine materiala, od partizanskega tiska do orožja.

Poudariti moramo, da je bilo to mogoče le zaradi dobro koordinirane organizacije med terenskimi aktivisti in kurirji oz. vojaškimi enotami in ob velikanski podpori in žrtvah prebivalstva v teh krajih, ki so bili predani pristaši NOB.

Brod v Verneku je bil last Mihe Cerarja — sodelavca OF. Tega prehoda so

se posluževali že v letu 1941 tudi razni ilegalci—kurirji, ki so prihajali v Kresnice z vlakom, ter razni voditelji gibanja NOB. Zaradi suma sodelovanja z NOB je okupator jeseni 1942 izselil Cerarjevo družino in si prisvojil njeno imetje. Toda zveza na tem prehodu ni bila skoraj nikoli prekinjena, ker je bil čolnar Johan Bratun naš človek.

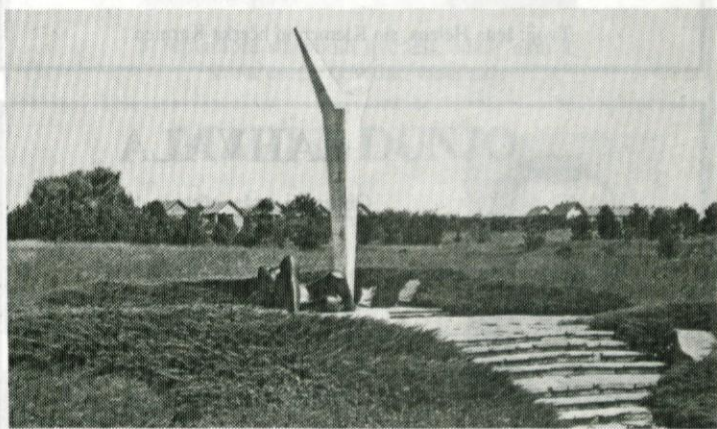
Brodarsko družino Smrekar-Drčarjevo v Ribčah imajo mnogi borci in aktivisti ter domači sodelavci OF v najljepšem spominu. Tu je prešlo Savo veliko število borcev, predvsem tistih, ki so iz Litije prihajali v Zasavski bataljon, n. pr. januarja 1943, ko je večja skupina novincev prišla s kresniške strani.

Drčarjeva družina je tudi veliko tvegala, ker je prenekaterikrat skrivala v bunkerju gospodarskega poslopja partizana ali aktivista OF. Tu so se zadrževali Stane Kokalj, Ignac Sterlekar-Jože, sekretar litijskega okrožja, OF prvoborec Smrkolj Martin ter še kdo; tudi sam sem bil večkrat gost v tem varnem kotičku. Hčerka Angelca in mama sta skrbeli za prehrano in obveščanje. V tej hiši je dr. Ukmak iz Litije operiral ranjenega partizana Ivana Tlakerja-Luko, ki je pri prehodu meje v Javorju pri Jančah naletel na mino. Zaradi previdnosti je morala »zboleti in iti v posteljo« hišna gospodinja.

(Nadaljevanje prihodnjč)

Praznovanje rezervnih vojaških starešnin

Proslava dneva borca v Divčbarah

Letošnje osrednje jugoslovanske proslave ob dnevu borca, ki je bila na Divčbarah v Srbiji, t. j. v okolici Valjeva in Kragujevca, sta se udeležila dva člana ZRVS iz litijske občine. Na srečanju, 18. po vrsti, je govoril Peter Gračanin, predsednik predsedstva Srbije, ki je poudaril, da taka srečanja, ki so vsako leto v drugem kraju Jugoslavije, pripomorejo h krepitvi bratstva in enotnosti, boljšemu medsebojnemu razumevanju in izmenjavi izkušenj, udeleženci pa spoznavajo tudi druga okolja in njihovo kulturo.

Vsakokrat, ko se Slovenci odpravljamo na srečanja v druge republike, se v naših mislih porajajo številna vprašanja. Naša delegacija je obiskala tiste občine in kraje, kjer so našle med vojno svoj drugi dom družine, ki so jih izselili Nemci. Pristrčno so nas sprejeli prebivalci Kragujevca, Svetozareva, Paračina, in Čuprije.

Med vožnjo po avto cesti Beograd — Niš smo opazovali Pomoravje in Sumadi-

jo, bogata in skrbno obdelana predela. Velika polja pšenice, koruze in drugih poljščin so pričala, da tu zemlja bogato rodi.

Pri Batočini v bližini Kragujevca so slovensko delegacijo pozdravili predstavniki ZRVS iz Kragujevca po stari slovenski navadi: s kruhom in soljo. Nato so goste odpeljali do spominskega muzeja 21. oktobra. Po pretresljivi pripovedi v muzeju smo si ogledali zgodovinske dokumente in fotografije, ki pričajo o strašnem zločinu sovražnika nad 7200 prebivalci Kragujevca. V tem spominskem kompleksu, ki obsega 350 km², smo položili venec in počastili spomin na padle žrtve. Nato smo se porazdelili v več skupin, ki so odšle v posamezne občine.

Dan borca nas spominja na čas hudih preizkušenj in junaških dejanj ter na žrtve, ki so padle za svobodo. Vse to ne sme ostati le spomin, ampak tudi poduk, spodbuda in navdih, da v sebi in okoli nas iščemo plemenite, humane in demokratične vezi.

V. G.

ZAHVALA

Ob nenadni smrti našega
dragega očeta, dedka in pradedka

ANTONA KOPRIVNIKARJA

iz Litije, Sitarjevška 35

se zahvaljujemo vsem sosedom, prijateljem, znancem in sorodnikom za spremstvo na njegovi zadnji poti, izrečeno sožalje in darovano cvetje. Posebej se zahvaljujemo duhovnikom za lepo opravljen obred in lepe poslovilne besede, cerkvenemu pevskeemu zboru in moškemu pevskeemu zboru LIPA pa za lepo petje.

Žalujoči: sin Pavle in hčere Breda, Zlata in Teja z družinami ter ostalo sorodstvo

*Ne morem iz zemlje kot dobra semena,
da znova bi segli si v tople dlani.
Ne morem! Med nami je krsta lesena
in grob je med nami... tišina prsti,
le sveča ljubezni visoko gori!*

V SPOMIN

ljubemu možu in atiju

FRANCIJU PERKU

14. avgusta je minilo žalostno leto, odkar si nas mnogo prezgodaj po težki bolezni za vedno zapustil. Ostale so nepopisna praznina, žalost in bolečina ter pekoče solze. Kruta smrt te je iztrgala iz naše sredine, ko bi te najbolj potrebovali, nihče pa te ne more iztrgati iz naših src, kjer boš večno živel. Vsem, ki stojite pri njegovem grobu, vsem, ki mu nesebično poklonite cvet, vsem, ki mu prižigate sveče in tako ohranjate spomin nanj, iskrena hvala.

V nemi žalosti te ne bomo nikoli pozabili!

Tvoji: žena Helena, sin Klemen in hčerka Karmen

ZAHVALA

Ob izgubi moža, očeta in dedka

JOŽETA ŽELEZNIKA

iz Preske
nad Kostrevnico

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebna hvala kolektivu Doma počitka Tisje, kolektivu PTT Litija, tovarišu Jesenšku za poslovilne besede in gospodoma župnikoma za opravljen obred.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mojega dragega brata

IVANA BREČKA

se iskreno zahvaljujem osebju Zdravstvenega doma Litija, posebno še sestri Miri Mahkovec. Zahvaljujem se tudi sosedom za nesebično pomoč in izrečeno sožalje.

Še enkrat vsem iskrena hvala ob težkih trenutkih!
Sestra Stanka Brečko

ZAHVALA

Poslovili smo se od naše drage

FRANČIŠKE OSTREŽ

roj. JANČAR

Iskreno se zahvaljujemo vsem občanom, sorodnikom in znancem za vsestransko pomoč v težkih trenutkih, za ustne in pisne izraze sožalja, darovano cvetje ter spremstvo na njeni zadnji poti. Še posebna zahvala velja Tinci Perme za nesebično pomoč, govorniku za poslovilne besede, zastavonošem in pevcem za zapete žalostinke.

Prisrčna hvala tudi osebju zdravstvenega doma Litija, ki ji je ves čas bolezni stalo ob strani in ji lajšalo bolečine. Vsem in vsakomur še enkrat hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta,
dêdka, brata, strica in svaka

STANETA ČRNETA

invalidskega upokojenca z Ustja št. 4

se najtopleje zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, ki so nam stali ob strani in nam pomagali. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Pajntarju iz Zdravstvenega doma Litija za nesebično pomoč v vseh letih zdravljenja in sestri Bebi za čuteč pristop k bolniku, saj mu je s svojo ljubečo besedo dajala moč do življenja. Zahvaljujemo se tudi Lesni industriji Litija, Kovini Šmartno, Predilnici Litija, Ortopedski kliniki Ljubljana, Aeroklubu Litija in govorniku ob odprtem grobu.

Hvala tudi vsem, ki so mu kakorkoli pomagali v življenju in njegov prerani grob obsuli s cvetjem.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi
naše drage žene,
hčerk, sestre in tete

MIMI VRESK

roj. Ribič iz Vodice

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem za darovano cvetje in izrečena sožalja. Posebna zahvala MPZ KUD Gabrovka za petje, govorniku Tinetu, HP KZ za podarjeno cvetje in gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: mož, mama, sestre in bratje

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame

KATARINE VIDIC

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste nam v teh težkih trenutkih pomagali, ji darovali cvetje, izrekli sožalje in jo spremlili na zadnji poti. Hvala tudi pevcem, trobentaču in g. župniku za opravljeni obred. Še posebno se zahvaljujemo patronažni sestri tov. Miri Mahkovec za vso skrb in nego med njeno boleznijo.

Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala.

Sin Jože in hči Herta z družinama

ZAHVALA

Ob boleči, mnogo prerani izgubi našega dragega sina, brata, nečaka

PAVLETA SAVŠKA

iz Zglavnice št. 1

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izražena sožalja, darovano cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo kolektivu GG Ljubljana, TOZD Gozdni obrat Litija, Gasilskemu društvu Polšnik, govornikoma, polšniškim pevcem in duhovniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: mama Fani, oče Alojz, bratje Lojze, Jože in Branko, Milka ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči in nepričakovani izgubi našega dragega moža, očeta, sina in zeta

JANIJA SAVINŠKA

se iskreno zahvaljujemo vosem sorodnikom, prijateljem, sodelavcem in znancem za izrečeno ustno in pisno sožalje, darovano cvetje in številno spremstvo na mnogo prerani zadnji poti. Še posebno hvala Nogometnemu klubu Litija, Ribiški družini Litija, delovni organizaciji Predilnica Litija, pevcem, trobentaču in govornikoma za občutene besede slovesa. Hvala tudi g. župniku za pogrebni obred.

Zahvaljujemo se še tov. Miru Videmšku in tov. Jožetu Brinovcu, ki sta nam v najtežjih trenutkih ves čas stala ob strani.

Še enkrat hvala vsem, ki ste sočustvovali z nami in nam skušali lajšati neizmerno bolečino.

Žena Dinka, hči Petra, sin Samo, mama Tončka, oče Oreste, mama Ani in drugo sorodstvo

Skrival si svojo milino in dobroto.

Tudi solze slovesa tiho tečejo v boli.

Spoštovani občani, prijatelji iz domovine in tujine

Težko je izraziti hvaležnost za sočustvovanje in pomoč ob nenadni izgubi našega sina in brata

TODIJA

zato sprejmite VSI in VSAK POSEBEJ za vse iz srca nas vseh

ISKRENO ZAHVALO

Ob tako kruti usodi, ki nas je doletela, smo začutili duševno veličino in srčnost naših občanov in vseh prijateljev.

Posebej se zahvaljujemo profesorju dr. V. Dolencu in dr. Ptičarju za bliskovito pomoč, ter družini Štefrl za vso podporo. Hvala tudi g. dekanu za kratak, a bogat obred.

V odmevnost slovenske duše in srca ostaja glas trobente s Tišino.

Atko, mami, Bili

Nema in tiha so tvoja drevesa, v srcih tvojih najdražjih skrita je bol. (Tončka)

STANE ROZMAN

2. X. 1987 — 2. X. 1988

Hvala vsem sosedom, njegovim zvestim prijateljem, ki niso pozabili na njegov grob — in na nas. Zahvaljujemo se svaku Franciju in svakinji Lidiji. Vsem prisrčna hvala.

Žena Tončka, hčerki Vanja in Melita

ZAHVALA

Ob prerani in bridki izgubi drage žene, mame in babice

JOŽEFE ČOŽ

Sitarjevška c. 37, Litija

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami, nam izrazili ustno in pisno sožalje, darovali cvetje, izkazali pomoč v teh težkih trenutkih in jo številno pospremili na njeni zadnji poti.

Posebna hvala SO Litija, DO Elektro Ljubljana okolica, tovarišu Petju za poslovilni govor, pevcem za zapete žalostinke, gospodu župniku iz Litije in Štange za lep obred.

Žalujoci: mož Nace, sinova Boris in Roman z družino ter ostalo sorodstvo

V SPOMIN

8. septembra sta minili dve leti, odkar nam je kruta usoda za vedno vzela naši

MARI in DUNJO

Hvala vsem, ki se ju spominjate in obiskujete njun prerani grob.

Brata Jani in Jože z družinama

Jožici v slovo

Kot sonce, ki ob večerni zarji ugaša za hribe, je ugasnilo tudi tvoje mlado življenje. Premlada si nas zapustila, prekmalu se je pretrgala tvoja nit življenja.

Vedeli smo, da imaš težave z zdravjem. Po zdravljenju v zdravilišču si prišla na delo polna optimizma. Iz tebe sta izžarevala tolikšna življenjska sila in optimizem, da smo vest o tvoji smrti še težje sprejeli.

Po končani osemletki si se zaposlila na občini v Oddelku za notranje zadeve. Ob delu si končala šolanje na srednji ekonomski šoli in leta 1987 prevzela mesto vodje matične službe.

Z možem Nacetom sta si zgradila lasten dom in lepo vzgojila dva sinova. Tvojo navzočnost v naši sredini je bilo vedno čutiti, saj si bila pridna in vestna delavka, prijetna sodelavka in dobra prijateljica.

Smrt iztrga mater otrokom, možu ženo, prijateljem prijatelja, nam pa je iztrgala dobro in vestno sodelavko.

Posebej ti nismo nikoli govorili, da te spoštujemo, da cenimo tvoje delo, vsi pa čutimo, kako te bomo pogrešali.

SODELAVCI

Solze, žalost, bolečina
te zbudile niso,
tiho nema je gomila,
kjer počivaš mama ti.

V SPOMIN

29. septembra je minilo leto žalosti in praznine,
ko nas je mnogo prezgodaj zapustila naša draga
mama in stara mama

ŠTEFANIJA PINTAR iz Jastrebnika, Šmartno pri Litiji

Zahvaljujemo se vsem, ki se je spominjate in ji prinašate cvetje in svečke na njen prerani grob.

Neutolažljivi: mož Lojze, sin Lojze, hčerke Tončka, Marinka in Tinca, vnuka Tomaž in Marko

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega
moža, očeta in dedka

ALOJZA SLADIČA Cimermanovega ata s Stranskega Vrha 2 pri Polšniku

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem za izražena pisna in ustna sožalja, darovano cvetje in pomoč v trenutkih najgloblje žalosti. Posebna zahvala velja zdravniškemu osebju Urgentnega oddelka KC v Ljubljani za vso zdravniško pomoč in nego v boju za ohranitev življenja ter PM Litija, ki nam je priskočila na pomoč pri obveščanju sorodnikov. Hvala lepa govornikom za tople poslovilne besede, MPZ Polšnik za zapete žalostinke, vsem sosedom in krajanom pa hvala za številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Hvala tudi g. župnikoma iz Polšnika in Podkuma za opravljen obred. Vsem, ki ste v trenutkih tihe žalosti sočustvovali z nami, še enkrat najlepša hvala!

Žena in otroci z družinami

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi naše drage žene,
mame, hčerke in sestre

IVANE GRM roj. 1938 iz Hudih Raven št. 1

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem, in znancem, ki so sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovali cvetje, nam moralno in materialno pomagali in jo v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo delovnim organizacijam HP Kolinska Mirna in Integralu Litija, KS Dole pri Litiji, KO RK Dole, govorniku tov. Vrtačniku za poslovilne besede in g. župniku za lepo opravljen cerkveni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: mož Rudi, hčerke Danica, Majda, Brigita in Vida z družinami, sin Rudi z družino, sinova Maks in Darko, mama Franca in vse ostalo sorodstvo

PISMA BRALCEV

Rekreacija za denarne nagrade

K pisanju sta me vzpodbudila članka Tomaža Malenška, objavljena v majski številki Glasila občanov in v športni prilogi Dela z dne 16. 5. 1988, oba pa se nanašata na Tek zmage v Litiji, ki je bil izveden dne 3. 5. 1988 v organizaciji TVD Partizan Litija. Ni moj namen, da bi polemiziral o subjektivnih pogledih in ocenah rekreacije, pač pa bi rad opozoril na dejstva, ki jih Malenšek v svojih člankih ni upošteval oz. jih je prikazoval v napačni luči.

Tek zmage v Litiji ni bil organiziran »ad hoc«, mimo vseh predpisov in dogovorov, saj ga je sprejel Odbor za množične športnorekreativne prireditve ZTKO Slovenije in ga tudi uvrstil v Koledar športnorekreativnih prireditev za leto 1988. Tudi startnina je bila v okviru dogovorjenega in prav nič višja kot na drugih podobnih tekih.

Organizacija Teka zmage je dvojnega namena:

- kot kvalitetna atletska prireditev (tekmovanje) s sodelovanjem najboljših slovenskih atletov,
- kot množična športnorekreativna prireditev z udeležbo tekačev, ki tečejo z svoj užitek, zdravje, dobro počutje...

Lahko trdim, da sta oba namena uspela. Teka so se udeležili atleti, ki sodijo v sam vrh slovenske atletike (kar je razvidno iz rezultatov teka), razen Mirka Vindiša in Sreča Končina. Mimogrede naj omenim, da mi je na Partizanskem maršu v Kumrovcu dne 22. 5. 1988 Vindiš dejal, da bi se prav rad udeležil teka v Litiji, saj mu je Tek zmage 1987 ostal v lepem spominu kljub slabemu vremenu in blatni proggi, vendar se mu to ni ujemalo s programom priprav za nastop na Olimpiadi v Seulu. Tudi drugi namen, da bi se teka udeležilo kar največ tekačev in da bi s tem popularizirali tek kot najbolj sprejemljivo obliko rekreacije v današnjem času in prostoru, je dokaj dobro uspel, čeprav sem osebno pričakoval še številčnejšo udeležbo. Razveseljiv pa je podatek, da je med 136 udeleženci teklo kar 39 občanov Litije, teklo pa bi jih vsaj še 15, če ne bi bili zavzeti z organizacijskimi obveznostmi.

Razpisane nagrade torej niso bile vaba za množičnost in plačilo rekreacije. Iz rezultatov je namreč razvidno, da denarnih nagrad niso prejeli rekreativci. Verjetno veliki večini tistih, ki vsaj malo spremljajo športna dogajanja, znani maratonec Marjan Krempl je bil »šeše« 8. v skupni uvrstitvi in je ostal brez denarne nagrade. Vaba za množičnost je prej ko slej dobra organizacija, tega se dobro zavedamo in mislim, da smo v tem pogledu uspeli, kar je bilo razbrati tudi v odmevih na članka Janeza Pavčiča in Tomaža Malenška v Delu in iz izjav udeležencev teka.

Včasih so tekli v Litiji znani tekači brez večjih nagrad, navaja Malenšek. V spominu imam tudi to, da do lanskega leta vrsto let v Litiji ni bilo organiziranega Teka zmage. Včasih so tudi smučali, igrali nogomet, kolesarili... zas-tonj, danes ne več! Tako kot gre naprej razvoj družbe, gre naprej razvoj tudi v športu. Denarne nagrade so prisotne že malodane v vseh športih. Zakaj bi bil tek izjema? Mar samo zato, ker še nima prave družbene veljave?

Naj povem še, da je pri organizaciji Teka zmage sodelovalo preko 20 amaterskih športnih delavcev, ki za opravljeno delo niso prejeli nobenega materialnega plačila (niti ga niso zahtevali), pač pa jim je ostalo moralno zadoščenje, da je prireditev uspela. Malenšek v svojem članku v Delu tudi navaja, da organizacija teka ne zahteva kakšnih organizacijskih sposobnosti in strokovnosti ter daje v primerjavo akcijo Na teku se dobimo in Cooperjev test. Z veseljem ga vabim, da naslednje leto prevzame organizacijo in izvedbo Teka zmage. Kdor je že slišal za Cooperjev test, ve, da za to potrebuješ atletske stezo, štoparico in sodnika, ki ti izmeri razdaljo, pretečeno v 12 minutah, in ti po izdelanih normativih oceni telesno pripravljenost. Pri tem sam namreč ne vidim posebne potrebe po strokovnem znanju z samo izvedbo testa (razen, da si pismen in da znaš izmeriti pretečeno razdaljo ter odmeriti 12 minut). Naj Malenška in bralce spomnim, da smo v TVD Partizan z akcijo Na teku se dobimo že poskušali pred leti, vendar le-ta ni zaživela. Pa ne zaradi strokovnega neznanja vodnikov, pač pa med ljudmi za to ni bilo pravega interesa. Morda bi bilo vredno z akcijo ponovno pričeti, in pozivam Malenška kot strokovnega športnega delavca, da prevzame vodenje te akcije, mi nestrokovnjaki pa mu bomo pri tem nudili vso podporo.

Ne vem, s kakšno pravico Malenšek ocenjuje delo in vlogo Partizana v občini, ko verjetno sploh ne pozna celotne vsebine dela v društvu niti ni doslej pokazal pripravljenosti za delo v tem društvu, čeprav je strokovni športni delavec in bi kot tak lahko pripomogel k boljšemu delu društva, če mu sedanji način dela ni všeč.

Program dela TVD Partizan je bil sprejet na skupščini ZTKO Litija in mislim, da je dovolj bogate vsebine glede na število ljudi, ki so dandanes pripravljene kaj narediti tudi za druge ne le za sebe. To, da se v delo TVD Partizan Litija ne vključijo športni delavci s strokovno izobrazbo, prav gotovo ni krivda društva. Prav radi sprejememo vsakogar, ki je pripravljen kaj narediti. Na žalost pa je v Litiji vse preveč takih, ki so pripravljene le ocenjevati in kritizirati delo tistih, ki delajo, sami pa niso pripravljene storiti ničesar.

Za TVD Partizan Litija
Predsednik UO:
Srečko Prač

Papirna galanterija s tiskom
ALEKSANDER JOVANOVIČ
Podkraj 2
61270 Litija

Obveščam vse delovne organizacije in občane, da poleg fotokopiranja in offset tiska nudim tudi TAMPO TISK na vse vrste oblik in materiala (plastika, skaj, usnje, steklo, karton, les itd.). Tel.: 881-843 (doma), 881-277 (delavnica).

MIZARSTVO LITIJ
61270 LITIJ
Ponoviška c. 13

Komisija za delovna razmerja ponovno objavlja prosta dela in naloge

RAČUNOVODJE

Pogoja:
V. ali VI. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske smeri in 5 oziroma 3 leta delovnih izkušenj pri enakih ali podobnih delih in nalogah.
Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom in poskusnim rokom, ki traja 90 dni.
Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov:
MIZARSTVO LITIJ, Litija, Ponoviška c. 13.
O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po opravljeni izbiri.

NOVA DELAVNICA !

- montaža in demontaža avtogum
- vulkaniziranje
- digitalno centriranje...

Majoranc Iztok
Zgornji Log 18, Litija

Odprto vsak dan
v popoldanskem času!

OBVESTILO

Veterinarska inšpekcija občine Litija prepoveduje odvoz čebel iz krajev: Litija, Šmartno, Zavrtnik, Kostrewniška dolina, Breg, Ponoviče, Hotič, Veliki Vrh, Kresniški Vrh in Kresnice zaradi suma na hudo gnilobo čebelje zalege.

V našete kraje tudi ne sme nihče voziti čebel na pašo.

Skupnost stanovalcev Prvomajske 2, 3, 4 išče kurjača za kurilno sezono 1988/89. Prijave sprejema Jakob Poglajen, Litija, Prvomajska 4.

Iščemo upokojenca, ki bi bil pripravljen kuriti centralno ogrevanje v Litiji, Valvazorjev trg 7, 9. Javite se lahko pisno na naslov: Skupnost stanovalcev Litija, Valvazorjev trg 7, 9, ali osebno pri tov. predsedniku hišnega sveta Marjanu Dermoti.

AVTOMEHANIKA

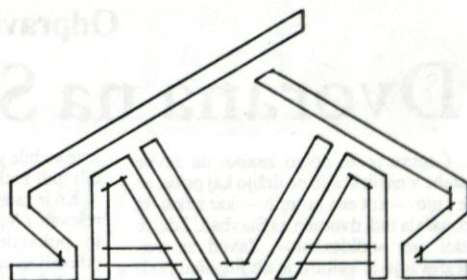
V popoldanskem času popravljam osebna vozila ZASTAVA—FIAT, CITROËN, RENAULT, VOLKSWAGEN. Se priporočam! Jože Litrop, Ustje 89, Šmartno pri Litiji.

Novo družbeno dvosobno stanovanje s centralnim ogrevanjem v Jevnici zamenjamo za podobnega ali večjega kjerkoli v Litiji pod šifro »Takojo«. Naslov v uredništvu.

Prodajam vrstno garažo ob Cesti komandanta Staneta v Litiji. Interesenti lahko povprašajo po telefonu: 881-613.

PREKLIC

Podpisana Turenšek Alojzija, Šmartno 8, izjavljam, da mi gospa Pintar Ana iz Tenetiš 8 ni vzela denarnice v Zdravstvenem domu Litija. Denarnico sem imela doma.

Spoštovani,

s 15. avgustom 1988 začne obratovati obrtna delavnica »SAVAZ« s sedežem v Kresnicah 24a, 61281 Kresnice.

Dejavnost firme je gradbeništvo, predmet poslovanja pa projektiranje, svetovanje, nadzor, gradnja, sanacije, adaptacije in vzdrževanje objektov, ureditev ambienta ter zaščita objektov in organizacija del za potrebe občanov in civilno-pravnih oseb.

Ožje specialnosti so: sanacije, zaščitni premazi konstrukcij in zaščita proti vlagi.

Za informacije pokličite (061) 877-480, kjer bomo v najkrajšem času ugodili vašim zahtevam.

Se priporočamo.

Vaše zaupanje — naša želja.

Pozdravljeni!

»Solidarnost v dejanjih«

Na skupščini Rdečega križa Jugoslavije je bil sprejet sklep, da se tudi v letu 1988 organizira po vsej Jugoslaviji akcija »Solidarnost v dejanjih«.

Na posvetu predsednikov in sekretarjev občinskih organizacij RKS je bilo sklenjeno, da se v Sloveniji organizira zbiranje denarnih sredstev in rabljenih oblačil v mesecu maju.

Občinski odbor RK Litija je o namenu in poteku te akcije obvestil vse delovne organizacije, delovne skupnosti, krajevne organizacije RK in šole.

Vsako leto se v tednu Rdečega križa, to je od 8. do 15. maja, zbirajo denarna sredstva s prodajo vrednostnih lističev (po 20.—din) in prostovoljni prispevki na bencinskih črpalkah. V letošnjem letu zbrana denarna sredstva od prodaje vrednostnih lističev in prispevkov, zbranih na bencinskih črpalkah, je OO RK v celoti namenil za letovanje otrok iz socialno najbolj ogroženih družin. Tako bo letos letovalo 23 otrok.

Zadnji četrtek v mesecu maju pa se po vsej Sloveniji zbirajo rabljena oblačila, obutev in posteljina. V naši občini so v tej akciji sodelovale KS: Jevnica, Kresnice, Sava, Šmartno in Litija. Kljub temu da je bilo v letošnji akciji zbranih nekaj več oblačil kot druga leta, pa je za območje občine Litija tega blaga premalo. Zato sprejemamo vsako leto pomoč od OO RK Ljubljana-Bežigrad. Vsi, ki potrebujejo tovrstno pomoč, naj se oglasijo v skladišču Rdečega križa Litija (TVD—Partizan, nasproti Centromerkurja) vsako prvo in zadnjo sredo v mesecu od 8.—10. ure, razen julija in avgusta, ko je skladišče zaprto.

Zbiranju denarnih sredstev za »Solidarnost v dejanjih« so se odzvale: KO RK Ribče, Kresnice, Jevnica, Dole, od delovnih organizacij KZ Gabrovka—Dole, Komunalna in stanovanjska skupnost Litija ter učenci OŠ DUŠAN KVEDERTOMAŽ Litija. Ostale KO RK in OZD ter delovne skupnosti se v akcijo niso vključile.

Sredstva, zbrana v tej akciji, znašajo 789.000.—din brez upoštevanja stroškov. Prispevki bodo uporabljeni za pomoč otrokom iz socialno ogroženih družin, starejšim invalidnim osebam kakor tudi prizadetim ob elementarnih nesrečah. Vsem, ki ste v ta namen prispevali, HVALA! Zahvaljujemo se tudi vsem poslovojem trgovin, gostinskih lokalov, obrtnikom, blagajničarkam v trgovinah, ki so z dobro voljo sodelovali pri prodaji vrednostnih lističev v tednu Rdečega križa.

Posebna zahvala gre tudi poslovojem obeh Petrolovihih črpalk za njuno razumevanje in sodelovanje z mladimi člani RK pri zbiranju prostovoljnih prispevkov, z željo, da vsi sodelujejo tudi prihodnje leto.

Občinski odbor RK
LITIJ

Odpravili stare napake in pridobili nove prostore

Dvorana na Stavbah je dobila novo streho

Čeprav je že dolgo znano, da ravne strehe v naših krajih ne držijo kaj prida, se je z njo — kot ena zadnjih — kar nekaj let ponašala tudi dvorana na Stavbah. Zdaj je tudi njej »odklenalo«. Zavod za izobraževanje in kulturo je ob finančni podpori Kulturne skupnosti Litija prekril ravni terasi s kovinsko streho, pod katero naj bi našla svoj prostor tudi Matična knjižnica »dr. Slavko Grum«.

Sindikalna dvorana na Stavbah je že dolga leta središče družabnega in kulturnega življenja mesta Litije, pa tudi celotne občine. V njej se odvijajo različna družabna srečanja naših delovnih kolektivov, vrstijo se gledališke predstave, prirejajo proslave, zadnja leta pa v njej gostuje tudi kino. Lahko bi rekli, da resnično vsestransko služi svojemu namenu. Do leta 1979, ko jo je izročila kulturni skupnosti, je bila dvorana last Predilnice Litija. Tega leta jo je kulturna skupnost tudi temeljito renovirala. Sezidana je bila prostorna avla, zgra-

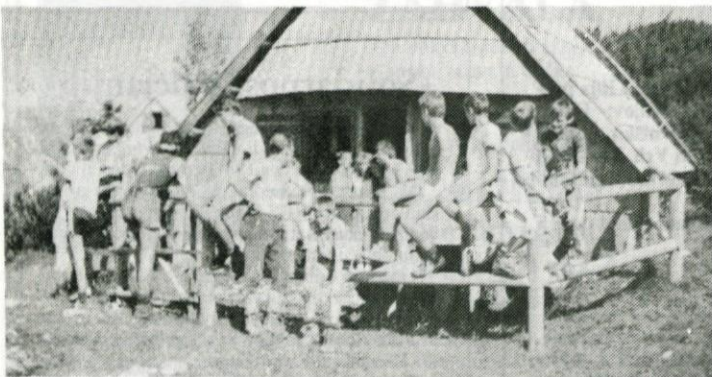
jene so bile garderobe, na novo pa so uredili tudi kotlovnico.

Ko je začelo zamakati, so te nevedčnosti reševali z lepenko in katranom. Ker se je to pokazalo kot neučinkovito, so se odločili za korenitejši poseg. Treba je bilo zgraditi streho iz lahkih materialov, ki bo zaščitila objekt in nudila možnost pridobitve dodatnih prostorov. Projektantsko nalogo so zaupali Projektivnemu ateljeju iz Ljubljane, izvedbena dela pa so prevzeli delavci Tovarne transportnih naprav Dole. Pod streho, ki je nastala, bo moč urediti prostore za knjižnico. Litijski knjižnici grozi zaradi prostorskih pogojev po letu 1990 izguba matičnosti. Kaj pa to pomeni za naše bralce, pa vemo. Seveda denarja za to usposobitev še ni. Malo se računa na pomoč združenega dela (čeprav so finančno težki časi), pa tudi solidarnost občanov bi še kako prišla prav. Upajmo, da se bo načrtovano realiziralo, saj bi od tega imeli vsi koristi.

J. S., foto: M. S.

Osmi planinski tabor »Kamniška Bistrica '88«

Počitek pri brunarici na Veliki Planini.

Jesensko tihožitje

Dolgo, vroče poletje je za nami in življenjske se spet vrača na svoje stare tirnice. Upam, da vam je bil počitniški program v litijem kinu všeč in da ste uspeli iz velikega izbora najti tudi kaj zase.

V jeseni se progrm skrči na štiri predstave tedensko oz. na dva filma. Seveda bodo tudi v tem času prevladovali komercialni filmi, kot so kriminalke, komedije in akcijski filmi.

Preletimo torej program za september in oktober.

21. in 22. septembra bo na sporedu ameriška kriminalka ŽIVLJENJA SO VPRASLJIVA. Že sam naslov pove, da se bodo glavni junaki borili za svoja življenja, to pa pomeni, da ne bo manjkalo streljanja in akcije. Sledil bo ameriški film COTTON CLUB. Film prikazuje Ameriko v času gospodarske krize, korupcije in boja za oblast. Režiser je veliko navdiha našel v filmu Boter I. Priča boste gangstrskim obračunom z veliko zabave.

POLJUBI ME V SLOVO in UPOR V VOJAŠKI AKADEMIJI pa sta filma, ki si ju boste lahko ogledali 28. in 29. 9. oz. 1. in 2. oktobra. Prvi je prijetna komedija, v drugem pa smo priča neznošnim razmeram v vojaški akademiji.

Veliko krvi in nasilja nam obeta tudi film KRAVAVO — PROSTAŠKO, zato pa bo za smeh poskrbel naslednji film z naslovom PROFESORJI SO PONORELI.

Od 15. do 23. oktobra si boste lahko ogledali tri filme: DACOTA HARRIS, DOVOLJENJE ZA VIKEND in COCA-COLA KID.

Prvi je akcijski, v katerem bomo spremljali junake od nezgode do nezgode, vendarle se vse skupaj konča srečno.

Smeh je pol zdravja, pravijo, in zanj bo poskrbel drugi film. Spoznali boste, da prošnjaja za prosti vikend le ni vedno tako resna stvar. Zadnji film pa prihaja iz Avstralije in ga je po žanru težko opredeliti. Še najbližje je ljubzenskemu, vendar pa to le ni prava ljubzenska melodrama, saj je tudi precej dinamičen in vsekakor vreden ogleda.

Na koncu naj vas še povabim v naš kino, ki je od nedavnega bogatejši za novo streho.

Nasvidenje do prihodnjic!

JK
R
K
LITJA

G. M.

Na jasi blizu potoka, ki se izliva v Kamniško Bistrico v vznožju mogočnih gora, smo letos preživeli deset nepozabnih dni. Deset dni pionirskega planinskega tabora, ki ga PD Litija organizira že osmič po vrsti.

Ce se ozremo v preteklost in ocenimo uspešnost taborov doslej, lahko brez pretiravanja rečemo, da je bil letošnji najuspešnejši, tako glede organizacije, staršev otrok in otrok samih. Vodja tabora, boljše rečeno mama vseh taborov doslej, je bila Anica Mohar-Cača, ki je poskrbela za predpripravo, organizacijo v taboru samem in po njem. Tudi kuharice zaslužijo vso pohvalo, da so zadovoljile še tako izbirčen okus otrok. Za vodenje je skrbelo šest vodnikov, ki so uspešno opravili svojo nalogo.

Vseh dvajset otrok je opravilo načrtovane ture, za kar se imamo zahvaliti tudi vremenu, saj ni nikoli deževalo. V soboto smo se povzpeli na Veliko Planino, v nedeljo na Kamniško sedlo, sposobnejša skupina pa je pot nadaljevala proti Brani. V torek smo odšli na Kokrško sedlo, sposobnejši na Grintavec, v sredo na Pisani turn, v petek na Korošico, druga skupina še na Ojstrico, v soboto pa smo si ogledali še Sotesko. Poškodb ni bilo, razen žuljev, ki pa so se po nekaj dneh že pozdravili.

Ponedeljek in četrtek sta bila namenjena počitku. Otroke smo peljali k bazenu. Pavel Smolej je organiziral likovno kolonijo in vsak udeleženec tabora je narisal dve risbi. Risbe bodo v začetku oktobra razstavljene v avli litijske občine. Razstavljene bodo tudi fotografije in še marsikaj drugega, zato vas že zdaj vabimo na otvoritev, kjer boste zvedeli še kaj več.

V popoldanskem času so potekale razne družabne igre. Po počitku smo organizirali tekmovanja: od iger brez meja do odbojke, zvečer smo se zbrali ob tabornem ognju, včasih smo zapeli ali pa večer

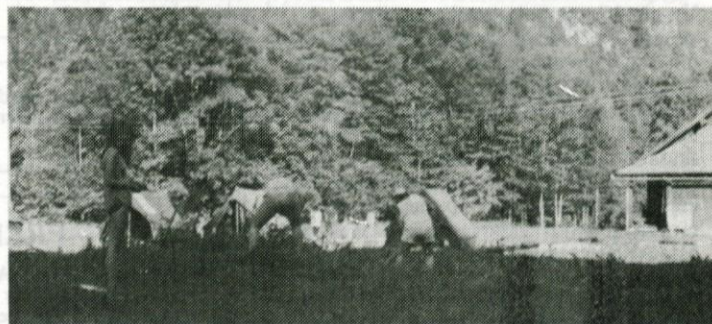
popestrili z igrami. Izbirali smo tudi miss tabora '88. Zadnji dan smo krstili naše debitante, ki se je končal s pravo planinsko poroko. Za te aktivnosti sem bil zadovoljen jaz.

Vendar tudi resnih stvari ni manjkalo. Imeli smo dve predavanji, in sicer o snežnih plazovih, ki ga je pripravila Anica Mohar, ter o ekologiji, ki ga je pripravil Pavel Smolej. Izvedli smo tudi kviz o planinstvu, ki je zajemal snov iz planinske šole. Tudi za red v taboru smo poskrbeli, vsak dan smo določili dežurnega vodnika in dva pomočnika od otrok. Ti so skrbeli za čistočo in pomoč pri delu. Za čistočo šotorov je skrbel Pavel, ki je vsako jutro ocenil okolico šotorov in red v njem.

Za nemoteno izvedbo tabora se moramo zahvaliti tudi vsem darovalcem finančnih sredstev in prehrabnih izdelkov. Za tabor so prispevali: Predilnica Litija, KZ Litija, IU, TOZD Usnjarna Šmartno, Mesarija Litija, Presad Gabrovka, GP Litija, Lesna industrija Litija, Mizarstvo Litija, Prevozištno Bračun, Prevozištno Nejc Gradišek, Nace Šteferl, Ljuz Semenič, Zlato Mantelj, gostilna Pri Tinčku, Zvone Ulanec, gostilna Pustov mlin, Cveto Ralič, Vojko Mohar, Mirko Marini, Brane Boštjančič, Cveto Baš, Dinka Sašček, avtokleparstvo Dobravec, Tomaž Štrus, Miro Rančigaj, čistilnica Brodar, RTV Bokal, foto Zmrzlak, Vlado Borišek, Peter Gospeti, gostilna Kimovec Hotič, Ludvik Kimovec, gostilna Kimovec iz Slivne, Janez Gradišek, gostilna Majcen s Polšnika, Bine Rozman, Roman Laša, bife Lap, trgovina Erjavec, gostilna Čebin, gostilna Kovač, Taborniški odred Litija, Občinski komite za SLO in DS in Oddelek za LO Litija.

Vsem najiskrenejša hvala! Upamo, da bomo tudi vnarej dobro sodelovali.

Roman Ponebšek

V taboru mora vladati čistoča.

Plesni tečaji bodo!

Center interesnih dejavnosti mladih Litija obvešča vse zainteresirane, da bo tudi letos organiziral plesne tečaje. Organizirani bodo tečaji za vse starostne skupine (nad 4 leta) v istem obsegu kot lani. Natančnejše podatke s terminom, krajem in vrsto tečaja boste lahko dobili po 1. oktobru na Občinski konferenci ZSMS Litija, Ponoviška cesta 6, telefon 881-269 do 14. ure, v sredo do 16. ure. Razpis bo objavljen tudi v naslednji številki Glasila občanov. Tečaji se bodo začeli ob koncu oktobra.

Lep pozdrav in nasvidenje!

Center interesnih dejavnosti mladih

AVTO-MOTO ŠPORT

Zmagal je Denis Juvan

Avto-moto društvo Trebnje je avgusta organiziralo zanimivo motociklistično prireditev motoslalom v Mirni na Dolenjskem, ki se ga je na nekaj več kot kilometer dolgi progi udeležilo precejšnje število tekmovalcev iz vseh koncev Slovenije. Ob premoči članov domačega društva so lepe uspehe dosegli tudi mladi ljubitelji jeklenih konjičkov iz naše občine, ki so tekmovali za AMD Litija. Litijani so najboljšje rezultate dosegli v kategoriji do 350 kubičnih centimetrov. **Denis Juvan** je v tej kategoriji zmagal, tretje, četrto in peto mesto pa so si razdelili **Izidor Selan, Janko Miklavčič in Jože Miklavčič**.

Tekst in foto: RUDI BREGAR

Najboljši litijski tekmovalci: Jože Miklavčič, Janko Miklavčič, Izidor Selan in Denis Juvan (od desne proti levi).

PLANINSTVO

Izleti v planine

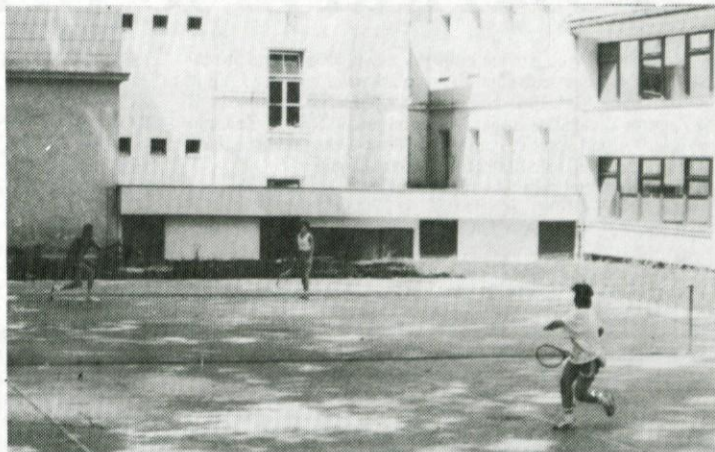

Mladi v okviru CIDM Litija so se to poletje nekajkrat odpravili tudi v planine. Včlanili so se v planinsko društvo, pripravili svoje nahrbtnike in se nekateri povzpeli na vrh Triglava tudi po dvakrat ali trikrat. Poleg Julijskih Alp so »obiskali« tudi Kamniške planine. Na posnetku so od leve proti desni Marko Volk, Miha Ovnik, Simona Povše, Dani, Tomo Urbas, Sonja Bregar in Aleš Jesenšek med vzpenjanjem s Kredarice proti Triglavu. Letos se bodo povzpeli še na kakšen nižji vrh, če jim to ne bo preprečilo vreme. Kdor bi šel rad z njimi, naj piše na naslov: CIDM Litija, Maistrova 6.

Tekst in foto: RUDI BREGAR

TENIS

Prvo teniško igrišče v Litiji

Člani športne komisije pri Centru interesnih dejavnosti mladih so letošnje poletje izkoristili še eno športno površino v Litiji. V začetku počitnic so pri osnovni šoli na Rozmanovem trgu na že zgrajenem igrišču potegnili črte in tako pridobili prvo zasilno teniško igrišče v Litiji. Čeprav je igrišče asfaltno, mladih to ne moti, da ne bi skoraj vsako popoldne zaigrali tenisa in se ob tem dogovorili za marsikatero nadaljnjo akcijo. Z odgovornimi se bodo poskušali dogovoriti za ustreznega dovoljenja, da bi igrišče še dodatno opremili in razprostrli zaščitno mrežo, saj zdaj često žogice lovijo kar po litijskih ulicah. Pridruži se jim lahko kdorkoli in pravijo, da bodo igrali, dokler jim tega ne bo preprečilo vreme. Da ne bi pozabili, kako se igra »pravi« tenis, pa se večkrat podajo tudi na peščena igrišča v Ljubljano.

Tekst in foto: RUDI BREGAR

Tudi Litijani na teku Sport Aid

Humanitarno-športne akcije, ki je 11. septembra potekala po vsem svetu z nazivom Sport Aid oziroma Tek proti času — pri nas je bila v Kranju — se je med več kot 5000 tekači udeležilo tudi 30 tekačev in tekačic iz litijske občine. Na voljo sta bili dve progi: 5 in 10 km; z lahkotnim tekom pa so tako tudi naši občani, ki sta jih za tek organizirala TVD Partizan in ZTKO, prispevali delček denarne (startnina 3.000 din) in moralne (tek) podpore lačnim otrokom po vsem svetu.

S. Š.

KOLESTARSTVO

Kolesarski maraton »Valvasor«

Kolesarska sekcija Partizan Litija, OO ZSMS Šmartno in Turistično društvo Izlake so tudi letos 20. avgusta organizirali 2. tradicionalni kolesarski maraton »Valvasor«, ki povezuje dva kraja, znana po Janezu Vajkardu Valvasorju — Bogenšperk in Medijske Toplice. Več kot 200 kolesarjev je prevozilo 70 km dolgo progo, na cilj pred gradom Bogenšperkom pa je vsak kolesar prejel lično spomninsko kolajno, ki jo je podelil pokrovitelj maratona — Lesna industrija Litija. Za okrepitev je poskrbela Mesarija in prekajevalnica Šmartno. Maraton je veljal tudi za akcijo »Sonce, voda — zrak, svoboda«, ki jo vodi litijska ZTKO za priznanje »ZDRAVO«.

Š. S.

Še dvakrat na GEOSS

Tekaška sekcija Partizan Litija bo letos jeseni priredila še dve tekmovanji na GEOSS. 16. oktobra bo tek z rolkami, 13. novembra pa atletski tek. Vsi starti bodo v Sp. Hotiču, cilj pa obakrat pri obeležju GEOSS. Oba teka bosta skupaj s kolesarskim vzponom, ki je bil junija, veljala za »TRIS« — priznanje, ki ga bo prejel vsak, ki bo opravil vse tri preizkušnje na GEOSS.

Š. S.

KOŠARKA

Košarkarji so praznovali

Košarkarski klub Kovina Litija je v začetku septembra proslavil 35 let svojega delovanja. Prva košarkarska tekma v Litiji je bila odigrana 26. 4. 1953. ŠD Litija se je pomerilo z Gimnazijo II iz Zagorja. Zmagali so Litijani z rezultatom 59:2 (31:0). Za Litijo so igrali: Albert Kavčič, Ivan Baus, Anton Lekše, Janez Kifner, Anton Lebinger, Jože Škoberner in Gusti Kajtna.

Rezultati prijateljskih tekem in turnirjev:

BALKAN : EVROPA (OLD BOYS) 27:28 (12:14)
BALKAN : EVROPA (ČLANI) 78:79 (42:46)

STAREJŠE PIONIRKE

KOVINA : HRASTNIK 21:18 (7:8)
ID JEŽICA : MENGEŠ 35:8 (16:4)

za 3. mesto

MENGEŠ : HRASTNIK 23:29 (5:10)

za 1. mesto

KOVINA : ID JEŽICA 11:38 (4:18)

V izvajanju prostih metov je zmagala Janina Ranzinger.

STAREJŠI PIONIRJI

KOVINA : DOMŽALE 39:42 (36:36, 18:14)

ZAGORJE : DOMŽALE 57:25 (24:11)

KOVINA : ZAGORJE 41:39 (17:23)

1. ZAGORJE, 2. KOVINA, 3. DOMŽALE

V izvajanju prostih metov je zmagal Blaž Jovanovič (Kovina)

VETERANI

VRHNIKA : ZAGORJE 42:54 (22:32)

KOVINA : DOMŽALE 44:47 (21:26)

za 3. mesto

KOVINA : VRHNIKA 38:52 (21:33)

za 1. mesto

ZAGORJE : DOMŽALE 38:35 (22:19)

ZAČETNIKI

1. RUDAR, 2. ZAGORJE, 3. KOVINA

KOVINA : ID JEŽICA (ML. PIONIRKE) 12:27 (8:14)

KOVINA : RUDAR (ML. PIONIRJI) 38:46 (21:29)

12. FLAIŠOV MEMORIAL

KOVINA : RUDAR 83:65 (50:43)

TRIGLAV : RUDAR 80:84 (73:73, 43:36)

KOVINA : TRIGLAV 103:100 (58:61)

1. KOVINA, 2. RUDAR, 3. TRIGLAV

V tekmovalju za svinjso glavo (moški) in goveji jezik (ženske) sta zmagala IBIŠI DEMO z 19 zadetimi prostimi meti in MIRJAM TISLER s 15. Klub je v okviru praznovanja 35-letnice organiziral tudi dve zabavni prireditvi. V petek, 9. 9., je bil na igrišču živžav za otroke, na katerem sta nastopala MATEJA KOLEŽNIK in ansambel INTERVAL iz Zagorja.

V petek, 16. 9., pa je bila veselica pod koši, na kateri je igral ansambel REVIRČANI iz Zagorja. Na prireditvi so nastopale mažoretke KUD Miha Marinko iz Trbovelj, klub pa je pripravil tudi modno revijo.

ZDRAVKO ŠPES

V Litiji načrtujejo gradnjo vzletno-pristajalne steze za športna in jadralna letala

V eni zadnjih številok smo že poročali o velikih uspehih, ki jih dosega naša mlada modelarska ekipa Aerokluba »Milan Borišek« Litija.

Danes pa lahko poročamo o ustanavljanju motorne in jadralne sekcije, ki je nekoč že delala in tudi dosegala lepe rezultate. Fantje so izredno zagnani in trenutno pripravljajo vse potrebno za izgradnjo vzletno-pristajalne steze bodočega športnega letališča v Litiji.

Zato pozivajo vse, ki imate veselje do letenja, da se jim pridružite. Do 15. oktobra 1988 se lahko prijavite v članstvo te sekcije. Poleg izredne letalske steze bo organizirala tudi šolanje jadralnih in motornih pilotov.

Prijave pošljite na naslov: Roman Laba, Ponoviška 11a, 61270 Litija

Slovenija
Moja dežela.

ROKOMET

Čez noč do ekipe

Pred dobrim letom smo zapisali podoben naslov, le da se je glasil »Čez noč ob ekipo«. V rokometu se stvari zares čez noč lahko bistveno spremenijo. Vzrok za izpad članske ekipe RK Usnjar iz I. republiške lige v pretekli sezoni je bil v hkratnem odhodu najboljših igralcev iz moštva, preostanek igralcev pa ni bil sposoben, da bi se obdržal v ligi. V klubu so se z izpadom pravzaprav sprjaznili že v začetku preteklega prvenstva, tako da ob zaključku ni prišlo do večjih motenj v delu kluba. Naredili so načrt za vrnitev članske ekipe v I. republiško ligo, ki je predvideval oblikovanje zadosti močne ekipe v nekaj letih.

Ustanovitelj: Občinska konferenca SZDL Litija. Glavni urednik: Andrej Kralj. Ureja uredniški odbor: Jože Sevljak (odgovorni urednik), Mija Bernik, Dušan Gnezda, Franc Končar, Marina Krnel, Gorazd Mayretič, Slavko Rokavec, Marjan Šuštaršič, Boris Žužek, Jelka Belec (lektorica Glasila občanov). Predsednik izdajateljskega sveta: Miro Kaplja. Oblikovanje in tehnično urejanje: Drago Pečenik. Priprava za tisk: DIC, TOZD Grafika Novo mesto. Tisk: A. Jovanovič, Litija. Naslov uredništva: Litija, Parmova 9, tel.: 881-102. Časopis prejemajo vsa gospodinjstva v občini brezplačno na dom.

Sedaj pa se je zgodilo nekaj, kar ni nihče pričakoval. Splet okoliščin je pripeljal do tega, da so se najboljši igralci hkrati spet vrnili v klub. Tako bo RK Usnjar v novi sezoni v II. republiški ligi spet nastopil z Borutom Mačkom, Karlom Špendtom in Zlatom Kolarjem. RK Usnjar ima sedaj spet ekipo za 1. mesto celo v I. republiški ligi, tako da osvojeitev naslova prvaka v II. republiški ligi in povratak v I. ligo ne bo smel biti problem. Nov je tudi trener pri RK Usnjar, in sicer Rajko Kokalj, ki se je doslej izkazal predvsem pri delu z mlajšimi igralci. Poleg Usnjarja bodo v II. rep. ligi nastopali še: Zagorje, Dol, Sevnica, Krmelj, Trebnje, Brežice, Dobo-va, Radeče in Novo mesto.

Kako močno člansko ekipo ima sedaj Usnjar, pove tudi rezultat prvega kola v II. rep. ligi, ko je Usnjar premagal Dobovo kar s 44:16!

T. B.

Turnirski zmagi Usnjarja

Zmagovalka tradicionalnega — tokrat že devetega — turnirja Usnjarja je bila po nekaj letih spet domača ekipa Usnjarja, ki se je pred začetkom prvenstva predstavila z odlično ekipo in tudi igro. Rezultati: Inles:Rudar 18:16 (9:6), IUUV Usnjar:Brank 23:17 (11:6), Rudar:Brank 27:19 (12:10), IUUV Usnjar:Inles 25:14 (11:8). Vrstni red: 1. IUUV Usnjar, 2. Inles, 3. Rudar, 4. Brank.

Na prvem spominskem mladinskem turnirju Lila Hauptmana je prav tako zmagala domača ekipa. Rezultati: IUUV Usnjar:Aero Celje 14:12 (4:8), Aero Celje:Jadran 11:8 (5:2), IUUV Usnjar:Jadran 14:7 (5:2). Vrstni red: 1. IUUV Usnjar, 2. Aero Celje, 3. Jadran. Najboljši strelca in igralec je bil Kos (IUUV Usnjar).

T. B.

Srečko Prača

MALI NOGOMET

Občinska liga

Končalo se je tekmovalje v občinski ligi v malem nogometu za sezono 1987/88. Ligo je vodil TVD Partizan, v ligi pa je nastopalo 7 ekip. Končna lestvica je naslednja:

1. Zavrstnik	53:18	21 točk
2. Hotič I	53:21	18
3. Dolina	34:31	13
4. Sava	32:39	9
5. Gradec	33:35	7 (-2)
6. Hotič II	25:41	7
7. Zgornji Log	28:73	7

Na zaključnem turnirju lige, ki ga je organizirala 12. 6. 1988 ekipa Hotič II, so prve tri ekipe prejele

pokale, vse pa diplome za sodelovanje v tekmovalju. Na zaključnem turnirju je ponovno največ znanja pokazala ekipa Zavrstnika, ki je zmagala pred Savo in Zgornjim Logom.

Vabimo vse zainteresirane ekipe, ki bi želele tekmovali v občinski ligi v malem nogometu v sezoni 1988/89, da se pisno prijavijo na naslov: TVD Partizan Litija, pp 19, 61270 Litija do 31. 8. 1988.